

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj/082-050/2010.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a

- A felszámoló által képviselt **Larabay Food Kft. „f.a.”** (Budapest) I.r.,
- valamint az S.B.G. & K Ügyvédi Iroda (Budapest) által képviselt **Experiment Food Kft.** (Gyál) II.r. és **Pesti Ebéd Vendéglátás Kft.** (Budapest) III.r.

eljárás alá vont vállalkozások ellen a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának és az élelmiszerek jelölése és megjelenítése során előírt rendelkezések feltételezett megsértése miatt indított eljárásban meghozta az alábbi

határozatot

Az eljáró Versenytanács **megállapítja**, hogy az eljárás alá vontak az általuk 2009. július 1. és 2010. július 30. között alkalmazott, a nyomtatott sajtóban és az interneten megjelent, valamint a rádió adásban sugárzott reklámjaikkal fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytattak, azáltal, hogy

- megalapozatlanul tüntették fel az egyes „fogyasztó” étrendekkel elérhető testsúlycsökkenés várható mértékét;
- nem minden esetben alkalmazták megalapozottan a „zsírégető” kifejezést és kommunikáltak a fogyasztók felé, hogy önmagában a „zsírégető liszttel” készült ételek fogyasztása elegendő a fogyáshoz;
- megalapozatlanul szerepeltettek az étrendekhez kapcsolódóan egészségre ható állításokat, illetve gyógyhatásokat;
- nem megalapozottan alkalmazták a lúgosításra, illetve méregtelenítésre vonatkozó állításokat.

Az eljárás alá vontak ezáltal megsértették

- a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény 3.§-ának (1) bekezdésében írt tilalmat, figyelemmel a 6. § (1) bekezdésének bg), bj) pontjaiban foglaltakra, továbbá
- az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 10.§-ának (2)-(4) bekezdésében foglaltakat.

A fentiekre tekintettel az eljáró versenytanács az eljárás alá vont vállalkozások számára **megtiltja** a jogsértő magatartás további folytatását, a jelen határozat kézhezvételétől számított 15 nap elteltével.

A Versenytanács **kötelezi a Larabay Food Kft. „f.a.”** I.r., eljárás alá vont vállalkozást 3.000.000.- Ft (azaz Hárommillió forint) versenyfelügyeleti bírság megfizetésére.

A Versenytanács **kötelezi az Experiment Food Kft.** II.r. eljárás alá vont vállalkozást összesen 15.000.000.- Ft (azaz Tizenötmillió forint) versenyfelügyeleti bírság megfizetésére, amely tartalmazza a **Pesti Ebéd Vendéglátás Kft.** III.r. eljárás alá vont vállalkozásra kirótt 3.000.000.- Ft (azaz Hárommillió forint) bírságot is.

Az Experiment Food Kft az összesen megállapított bírság összegét hat havi (6) egyenlő részletekben jogosult megfizetni. Az egyes részletek megfizetésének határideje minden hónap 10. napja. Egy részlettel való elmaradás esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik, és a teljes hátralékos összeg egy összegben esedékes.

A bírságot a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételei számla javára kötelesek megfizetni, a közlemény rovatban feltüntetve az eljárás alá vont nevét, a versenyfelügyeleti eljárás számát és a befizetés jogcímét (bírság).

Ha a kötelezett a bírságfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, késedelmi pótléket köteles fizetni. A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Gazdasági Versenyhivatal elrendeli a határozat végrehajtását.

A határozat felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított 30 napon belül a Fővárosi Törvényszéknek címzett, de a Versenytanácsnál benyújtható vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel lehet kérni.

A bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart, amely kérelmet az ügyfél a keresetlevélben terjesztheti elő.

Az eljáró versenytanács meghozta továbbá az alábbi

v é g z é s t .

Az eljáró versenytanács a fentiekén túlmenően, az eljárás alá vont vállalkozások által az egész napos étrendek elemeként szereplő ételek esetén a „zsírregető” jelzővel kapcsolatban alkalmazott kereskedelmi kommunikációkban használt, a fogyasztóknak nyújtott tájékoztatások tekintetében a versenyfelügyeleti eljárást megszünteti.

A végzés felülvizsgálatát a kézhezvételétől számított 8 napon belül a Fővárosi Törvényszékhez címzett, de a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsánál benyújtandó, vagy ajánlott küldeményként postára adott jogorvoslati kérelemmel lehet kérni. A kérelmet a Fővárosi Törvényszék nemperes eljárásban bírálja felül, amely során kizárólag okirati bizonyításnak van helye, azonban a bíróság a feleket a szükségeshez képest meghallgathatja.

INDOKOLÁS

I.

Az eljárás megindításának körülményei

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) azt követően indított versenyfelügyeleti eljárást az eljárás alá vont vállalkozások ellen, hogy észlelte, az eljárás alá vontak által gyártott, forgalmazott és hirdetett fogyókúrás étrendekben, fogyókúrás termékekkel kapcsolatban, illetve azok reklámozása során
 - valószínűsíthetően megalapozatlanul tüntették fel az egyes „fogyasztó” étrendekkel elérhető testsúlycsökkenés várható mértékét;
 - valószínűsíthetően nem megalapozottan alkalmazták a „zsírégető” kifejezést és kommunikálták a fogyasztók felé, hogy önmagában a „zsírégető liszttel” készült ételek fogyasztása elegendő a fogyáshoz;
 - valószínűsíthetően megalapozatlanul szerepeltettek az étrendekhez kapcsolódóan egészségre ható állításokat, illetve gyógyhatásokat;
 - valószínűsíthetően nem megalapozottan alkalmaztak a lúgosításra, illetve méregtelenítésre vonatkozó állításokat.
2. A vizsgálattal érintett időszak 2009. július 1-jétől 2010. július 30-ig tartott.

II.

Az eljárás alá vont vállalkozások

3. A 2009-ben Gastroyal Food Vendéglátóipari Kft. néven alakult Larabay Food Kft. "f.a." (cg.: 01-09-949.096) I.r. eljárás alá vont vállalkozás főtevékenységként egyéb élelmiszer gyártásával foglalkozott. A 2010. évi nettó árbevétele meghaladta az 1,2 milliárd forintot. A vállalkozással szemben 2011. május 19-én felszámolási eljárás indult, amely eljárás még folyamatban van.
A céggel szemben a Gazdasági Versenyhivatal korábban már két ízben folytatott versenyfelügyeleti eljárást és mindkét esetben bírságot szabott ki a vállalkozással szemben. (Vj-89/2009. számon azért, mert egyes kereskedelmi kommunikációiban meg nem engedett állításokat közölt a termékei tulajdonságával kapcsolatban, és Vj-133/2009. számon pedig azért, mert a fogyasztók megtévesztésére alkalmas információkat tett közzé egyes termékei árának kedvezményes, „akciós” voltáról)
4. Az Experiment Food Kft. II. r. eljárás alá vont vállalkozás 2009-ben Zsírégető Vendéglátó Kft. néven alakult (cg.: 01-09-980.210), főtevékenységként éttermi, mozgó vendéglátással foglalkozik. A 2010. évi nettó árbevétele 765.509.000 Ft, 2011. évi nettó árbevétele pedig 1.008.174.000.- HUF volt.
Ebbe a társaságba beolvadt a cégbíróság 2012. február 10-én kelt végzése szerint a következő 6. pontban ismertetett társaság.
5. A 2010-ben alakult Pesti Ebéd Vendéglátás Kft. (cg.: 01-09-937.825) III. r. eljárás alá vont vállalkozás főtevékenységként éttermi, mozgó vendéglátással foglalkozik. A 2010. évi nettó árbevétele 884.445.000 Ft, a 2011. évi nettó árbevétele pedig 505.879.000.- HUF volt. Ez a társaság a 2012. február 10-én kelt cégbírósági végzés szerint beolvadt az 5. pontban ismertetett Experiment Food Kft-be, és ezáltal megszűnt.

6. A továbbiakban a határozatban a társaságokat az összeolvadástól függetlenül a vizsgálat idején használt néven nevezi a Versenytanács, de az alkalmazott bírság kiszabásánál az I.r. LarabayFood Kft mellett már értelemszerűen csak a ma is létező Experiment Food Kft II.r.eljárás alá vont szervezetet marasztalta a Versenytanács.
7. Az eljárás alá vont vállalkozások egymással több kiegészítő jellegű megállapodást kötöttek, amelyek részben együttműködési, részben szállítási és részben bér munka szerződést jelentenek, és ezt még kiegészítette egy átruházási szerződés is, amelyben az I.r. eljárás alá vont vállalkozás a II. rendűre ruházta át országos értékesítési hálózatát, ügyfélkörét és a szakmai ismereteit (know-how).

Az eljárás alá vontak szerepe a gyártásban és a forgalmazásban

8. 2009. december 1-ig a piacon csak a Larabay Food Kft. volt jelen, gyártotta és forgalmazta a napi étrendeket.
9. 2009. december 1-től 2010. április 26-ig a piacon megjelent a Larabay Food Kft mellett az Experiment Food Kft, gyártási tevékenységet csak a Larabay Food Kft végzett, és mindketten forgalmazták saját napi étrendjeiket, illetve saját márkás termékeiket.
10. 2010. április 26-tól a Larabay Food Kft. már csak gyártási tevékenységet végzett az Experiment Food Kft-nek és a Pesti Ebéd Vendéglátás Kft-nek. Az Experiment Food Kft és a Pesti Ebéd Vendéglátás Kft pedig a Larabay Food Kft termékei mellett forgalmazta saját napi étrendjeit, illetve saját márkás termékeit.
11. Az eljárás alá vontak különböző „fogyasztó” napi étrendekből származó bevételeire vonatkozó adatokat a 11. számú irat 7. számú melléklete és a 15. számú irat 8. számú melléklete tartalmazza. A saját márkás termékekből származó bevételre vonatkozó adatokat a 82. számú irat 6.a és 6.b számú mellékletei tartalmazzák.

A Larabay Food Kft. és az Experiment Food Kft. közötti együttműködési szerződés

Az eljárás alá vontak között több szintű szerződéses kapcsolat állt fenn, amelynek értelmében megosztották egymás között a gyártási-terjesztési feladatokat.

12. A Larabay Food Kft. és az Experiment Food Kft. 2009. november 27-én kötött szerződésükben rögzítették, hogy mindketten az étel-házhozszállítás tevékenységi körben, „Gastroyal” védjegy alatti márkajelzésű ételeket forgalmaznak, azaz „gastroyal” márkanévű élelmiszeripari termékek forgalmazásával és annak házhozszállításával foglalkoznak. A felek megállapodtak abban, hogy 2009. december 1-jétől kezdődően, határozatlan időtartamra a Larabay Food Kft. hirdetési felületet, illetve megjelenési lehetőséget biztosít az Experiment Food Kft. saját termékei népszerűsítésére az alábbiak szerint:
 - a. A Larabay Food Kft. Kft által terjesztett szórólapokon, étlapokon, saját internetes honlapján - igény szerint - megjeleníti a másik fél szolgáltatását, oly módon,

- hogy a közös megjelenés ellenére jól elkülöníthető legyen a felek saját szolgáltatása, és a felek közötti különbség.
- b. A Larabay Food Kft. vállalja, hogy elhelyezi saját honlapján a másik fél igénye szerint annak logóját, vagy bannerét. Az ehhez szükséges marketing anyagot az Experiment Food Kft. köteles átadni a másik félnek, annak érdekében, hogy a közzétételre kötelezett fél megjelenítési kötelezettségének eleget tudjon tenni.
 - c. Vállalják, hogy kölcsönösen népszerűsítik a „gastroyal” márkát.
 - d. A Larabay Food Kft. közvetített szolgáltatásként biztosítja annak lehetőségét, hogy saját marketing partnereinél az Experiment Food Kft. megjelenjen.
 - e. Az Experiment Food Kft. vállalta, hogy külön szerződés szerint igénybe veszi a Larabay Food Kft. gyártókapacitását az általa forgalmazott termékek gyártásához.
13. A felek rögzítették, hogy kizárólag maguk jogosultak eldönteni, hogy milyen terméket, szolgáltatást kívánnak reklámozni, és milyen tartalommal, ezek összehangolására nem terjed ki a szerződés.
14. Ugyancsak rögzítették a felek, hogy saját gazdasági tevékenységükért kizárólag maguk felelnek.

A Larabay Food Kft. és az Experiment Food Kft. közötti szállítási keretszerződés

15. A Larabay Food Kft. tényleges gazdasági tevékenységét 2009. február 1-je óta végzi, Budapesten és az ország más településein ételek házhozszállításával foglalkozott. 2009. december 1-jén – még Gastroyal Food Kft. néven szállítási keretszerződést kötött az akkor még Zsírétető Kft. néven működő Experiment Food Kft.-vel. A szerződés 2009. december 1-jei hatállyal, határozatlan időre jött létre a felek között.
16. E szerződés értelmében a Larabay Food Kft. mint szállító, köteles az Experiment Food Kft.-nek mint megrendelőnek az Experiment Food Kft. által meghatározott előhűtött élelmiszeripari termékeket és egyéb termékeket a kikötött későbbi időszakban átadni, az Experiment Food Kft. pedig köteles azt átvenni és azok árát megfizetni.
17. A Larabay Food Kft.-nek kell garantálnia, hogy a szolgáltatott termék/termékek a hatályos jogszabályok, hatósági előírások, szabványok szerinti minőségűek.
18. A szerződés rendelkezik a felek közötti felelősségi viszonyokról is. E rendelkezések értelmében a felek kölcsönösen teljes felelősséget vállalnak minden kárért és költségért, amely a másik félnél merül fel abból adódóan, hogy valamely fél nem a szerződésnek és mellékleteinek megfelelően teljesített (mennyiségi, minőségi meg nem felelés, késedelmes teljesítés, határidő túllépés, kísérő dokumentumok hibája, hiányossága.), ideértve különösen, de nem kizárólagosan az érintett termék helyettesítésének, vizsgálatának, megsemmisítésének költségeit, és az elmaradt hasznot. Egyik fél hibájának sem róható fel, egyik fél sem esik kötelezettség teljesítésének késedelmébe a következő előre nem látható, váratlan a felek kompetenciáján kívül eső események bekövetkezésekor: vis maior, extrém időjárási körülmények, elemi csapás, háború, baleset, jogszabályi változás, hatósági intézkedések változása.

A Larabay Food Kft. és az Experiment Food Kft. közötti bér munka keretszerződés

19. 2010. április 23-án a felek bér munka szerződést kötöttek, amelyben a Larabay Food Kft. vállalta, hogy az általa üzemeltetett főzőkonyhákban, melyekben többek között előhűtött, csomagolt ételek készítését végzi, saját kapacitása terhére az Experiment Food Kft. eseti megrendelése alapján meghatározott számú ebédet, az Experiment Food Kft. által biztosított alapanyagokból bér munkaként megfőzi.

A Larabay Food Kft. és a Pesti Ebéd Vendéglátás Kft. közötti átruházási szerződés

20. A Larabay Food Kft. 2010. április 15-én kötött átruházási szerződést a Pesti Ebéd Vendéglátás Kft.-vel, mely szerződésben a felek megállapodtak abban, hogy 2010. április 26-i hatállyal a Larabay Food Kft. a know-how keretében kiépített országos értékesítési hálózatát, ügyfélkörét és az értékesítéshez kapcsolódó szakmai ismereteit (különösen ügyfélszolgálat működése, a www.gastroyal.hu honlap, nyomtatott étlap, egyéb reklámeszközök tartalma, megjelenése, design-ja), mint vagyoni értékű jogosultságok összességét eladja a Pesti Ebéd Vendéglátás Kft.-nek. E szerződés értelmében a 2010. április 26-tól a Pesti Ebéd Vendéglátás Kft. szabadon rendelkezik mindezen megszerzett jogosultságokkal, azokra a Larabay Food Kft. a továbbiakban semmiféle jogot, vagy igényt nem alapíthat. A Larabay Food Kft. ettől az időponttól a Pesti Ebéd Vendéglátás Kft. hozzájárulása nélkül kiskereskedelmi forgalomban nem értékesítheti az átruházott országos hálózatban az általa gyártott termékeket, azonban nagykereskedelmi értékesítésre jogosult maradt.

A Larabay Food Kft. és a Pesti Ebéd Vendéglátás Kft. közötti bér munka keretszerződés

21. 2010. április 23-án a felek bér munka szerződést kötöttek egymással mely szerződés keretei között a Larabay Food Kft. vállalta, hogy az általa üzemeltetett főzőkonyhákban, melyekben többek között előhűtött, csomagolt ételek készítését végzi, saját kapacitása terhére a Pesti Ebéd Vendéglátás Kft. eseti megrendelése alapján meghatározott számú ebédet, a Pesti Ebéd Vendéglátás Kft. által biztosított alapanyagokból bér munkaként megfőzi.

A Pesti Ebéd Vendéglátás Kft. és az Experiment Food Kft. közötti szállítási keretszerződés

22. 2010. április 15-én szállítási keretszerződést írt alá a Pesti Ebéd Vendéglátás Kft. és az Experiment Food Kft.. E 2010. április 23-tól hatályos és határozatlan időre létrejött szerződés értelmében az Experiment Food Kft. vállalta, hogy a Pesti Ebéd Vendéglátás Kft. számára szállít meghatározott élelmiszeripari termékeket (előre csomagolt hűtött készételeket, italokat, egyéb élelmiszereket, stb.) annak garntálása mellett, hogy a szolgáltatott termék/termékek a hatályos jogszabályok, hatósági előírások, szabványok szerinti minőségűek.

23. A felek e szerződésben kölcsönösen teljes felelősséget vállaltak minden kárért és költségért, amely a másik félnél merül fel abból adódóan, hogy valamelyik fél nem a szerződésnek és mellékleteinek megfelelően teljesített (mennyiségi, minőségi meg nem felelés, késedelmes teljesítés, határidő túllépés, kísérő dokumentumok hibája, hiányossága.), ideértve különösen, de nem kizárólagosan az érintett termék helyettesítésének, vizsgálatának, megsemmisítésének költségeit, és az elmaradt hasznot. Ugyancsak kikötötték, hogy egyik fél hibájának sem róható fel, egyik fél sem esik

kötelezettség teljesítésének késedelmébe a következő előre nem látható, váratlan a felek kompetenciáján kívül eső események bekövetkezésekor: vis maior, extrém időjárási körülmények, elemi csapás, háború, baleset, jogszabályi változás, hatósági intézkedések változása.

A Pesti Ebéd Vendéglátás Kft. és az Experiment Food Kft. közötti együttműködési szerződés

24. A felek 2010. április 19-én kötött szerződésben vállalták, hogy mindketten az étel-házhozszállítás tevékenységi körben, „Gastroyal” védjegy alatti márkajelzésű ételeket forgalmazzanak, azaz „gastroyal” márkanevű élelmiszeripari termékek forgalmazásával és annak házhozszállításával foglalkoznak.
25. E szerződés keretei között a felek megállapodtak abban, hogy 2010. április 26-tól kezdődően, egy évi időtartamra a Pesti Ebéd Vendéglátás Kft hirdetési felületet, illetve megjelenési lehetőséget biztosít az Experiment Food Kft. saját termékei népszerűsítésére az alábbiak szerint:
 - a./ A Pesti Ebéd Vendéglátás Kft által terjesztett szórólapokon, étlapokon, saját internetes honlapján - igény szerint - megjeleníti a másik fél szolgáltatását, oly módon, hogy a közös megjelenés ellenére jól elkülöníthető legyen a felek saját szolgáltatása, és a felek közötti különbség.
 - b./ A Pesti Ebéd Vendéglátás Kft vállalja, hogy elhelyezi saját honlapján a másik fél igénye szerint annak lógóját, vagy bannerét. Az ehhez szükséges marketing anyagot az Experiment Food Kft. köteles átadni a másik félnek, annak érdekében, hogy a közzétételre kötelezett fél megjelenítési kötelezettségének eleget tudjon tenni.
 - c./ Vállalják, hogy kölcsönösen népszerűsítik a „gastroyal” márkát.
26. A felek rögzítették, hogy mindkét fél maga viseli a reklámokkal, szolgáltatásaikkal, termékeikkel kapcsolatosan felmerülő saját költségét, illetve mindennemű felelősséget. A felek ugyancsak kizárólag maguk jogosultak eldönteni, hogy milyen terméket, szolgáltatást kívánnak reklámozni, és milyen tartalommal, ezek összehangolására nem terjed ki a szerződés.
27. Ugyancsak rögzítették a felek, hogy saját gazdasági tevékenységükért kizárólag maguk felelnek.
28. A cégbíróság 2012. február 10-én hozott 01-09-980.210/6 számú végzése alapján a versenytanács rögzíti, hogy a Pesti Ebéd Vendéglátás Kft beolvadt az Experiment Food Vendéglátó Kft-be.

III.

A vizsgált kereskedelmi gyakorlat

29. Az eljárás alá vont vállalkozások élelmiszerek („fogyasztó” napi étrendek, egyéb termékek) gyártását, forgalmazását, ezen belül a termékek házhozszállítását végezték, az

ország számos településére szállítva. A vizsgálat az eljárás alá vont vállalkozások azon termékköreit érintette, melyekhez valamilyen módon egészségre ható állításokat, első sorban fogyás ígérését kapcsolták.

30. A fogyasztó hatású termékek két fő értékesítési csatornája ismert: a termékeket egyrészt kiskereskedelmi üzletekben (bio boltokban, drogériákban) értékesítik, másrészt az interneten keresztül is megrendelhetők. Az eljárás alá vont vállalkozások étel házhozszállítás keretében kínáltak a „fogyasztó” étrendeket, az ország számos településére szállítva.
31. A nagyobb ételszállító vállalkozások az eljárás alá vont vállalkozásokhoz hasonlóan szintén tartanak diétás, csökkentett energiatartalmú menüket, ételeket.
32. Az eljárás alá vont vállalkozások „fogyasztó” étrendjei esetében számos, azok testsúlycsökkentő hatására utaló tulajdonság kommunikálására került sor. Ez olyan fogyasztók figyelmét kelthette fel, akik kifejezetten az elhízás elkerülése, a testsúly csökkentése céljából keresik a különböző fogyást ígérő lehetőségeket.
33. Az eljárás alá vont vállalkozás az alábbi kommunikációs eszközöket használta fel a „fogyasztó” étrendek, illetve a saját márkás termékek népszerűsítésére:
 - Nyomtatott sajtótermékekben közzétett hirdetések (Gastroyal Heti Étlap, Zsirégető Klub Heti Étlap, továbbá 44 különböző sajtótermék)
 - Internetes honlapok (pl. www.gastroyal.hu, www.zsiregetoklub.hu, www.nlcafe.hu)
 - Országosan terjesztett heti étlapok
 - Rádiós megjelenések (Danubius Rádió, Class Fm)
 - Országosan terjesztett könyv („Csak ettem és fogytam”)
34. A versenyfelügyeleti eljárás során vizsgált állításokat tartalmazó kommunikációs eszközöket a 10. számú irat 2. sz. közös melléklete, a 14. sz. irat 3. és 4. sz. közös mellékletei, elektronikusan (beleértve a rádiós spotokat is) pedig a 10., 12., és 14. számú beadványokhoz csatolt borítékban elhelyezett 2 db CD tartalmazza.
35. A kereskedelmi kommunikációk
 - állításokat tartalmaztak a fogyás mértékére, illetve ütemére,
 - alkalmazták a „zsirégető” jelzőt egész napos étrendek elemei, illetve saját márkás termékek esetén,
 - és különböző egészségre ható állításokat tettek.
36. A fenti állításokat a jelen határozat **1. sz. melléklete** tartalmazza.
37. A Larabay Food Kft. és az Experiment Food Kft. által a különböző „fogyasztó” napi étrendek, illetve saját márkás termékek népszerűsítő kommunikációs eszközök előállítására és terjesztésére fordított összegekre vonatkozó adatokat a 12. számú irat 12. számú melléklete tartalmazza.

IV.

Az eljárás alá vontak álláspontja

38. A Larabay Food Kft a vizsgálati szakban előadta,
- nem alkalmazza az úgynevezett „zsírégető lisztet”, illetve nem forgalmaz a fogyasztók felé ilyen lisztből készült termékeket. Tudomása szerint a „zsírégető liszt” az Experiment Food Kft (korábbi nevén Zsírégető Kft) által használt összetevője az általuk forgalmazott ételeknek.
 - a cég a „zsírégető” jelzővel 3 féle italt népszerűsít: a „Megadrink”, az „Extra Zsírégető Italmix”, illetve a „Fehér tea” elnevezésű italokat, a „zsírégető” kifejezést, mint jelzöt használja ezeknél az italoknál. A zsírégető jelző a köznyelvben elterjedt szó, amely a súlycsökkentésre utal. (Pl. zsírégető torna, zsírégető masszázs) A fenti italok olyan összetevőkből készülnek, amelyek a súlycsökkentést segítik,
 - a „fogyasztó” étrendekkel elérhető fogyás mértékére, illetve ütemére vonatkozó állításai során a „Gastroyal vezetősége szerint” becsült mértéket tüntették fel, azonban tekintettel a GVH korábbi marasztaló határozatára e gyakorlatát megszünteti,
 - 2010. április. 26. napjától kiskereskedelmi üzletágát harmadik személyre (a Pesti Ebéd Vendéglátás Kft-re) átruházta, így ettől az időponttól kezdődően közvetlenül a fogyasztók részére értékesítést nem végez, kizárólag gyártási tevékenységet és nagykereskedelmi értékesítést folytat.

A cég a versenytanácsi szakban önálló nyilatkozatot nem terjesztett elő.

39. Az Experiment Food Kft.
- csatolta a Larabay Food Kft. és az Experiment Food Kft. által szervezett „Zsírégető Klub” elnevezésű rendezvényről 2010. február 28-án, dr. Mikó Ádám Péter közjegyző-helyettes által készített, ténytanúsításról szóló jegyzőkönyvet. A jegyzőkönyv szerint a szervezők létrehozták a „Zsírégető Klub” elnevezésű közösséget, melyhez a súlyfeleslegüktől megszabadulni kívánók csatlakozhattak. A szervezők a jelentkezők közül kiválasztottak háromszor 100 főt, akik fogyókúrájának költségeit a szervezők fizetik, vagyis a fogyókúra étrendet alkotó ételeket a szervezők a résztvevők részére ingyenesen bocsátották rendelkezésre. Az étrend főszabály szerint napi háromszori étkezést és ital fogyasztást jelent. A szervezők a résztvevők számára egyúttal folyamatos táplálkozási tanácsadást, valamint igény szerint szakorvosi felügyeletet és vizsgálatot is biztosítottak a fogyókúra ideje alatt,
 - ismertette, hogy 2010. január 31-én, a Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Karán zajlott a résztvevők első, hozzávetőleg 100 fős csoportjának hivatalos vizsgálata. A hivatalos program 9.00 órakor indult, a szervezők az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat (ÁNTSZ) képviselőinek közreműködésével és a közjegyző-helyettes jelenlétében, megtartották a hitelesített vércukor, koleszterin, vérnyomás, testsúly, testmagasság, haskörfogat, testzsír százalék, BMI Index méréseket. A szervezők a négy hetes időszak során heti egy alkalommal kértek adatokat a versenyzők közérzetére, hangulatára, éhségérzetére, erőnlétére, valamint a testsúlyukra vonatkozóan. Amennyiben szükségesnek mutatkozott, a szervezők változtattak a személyre szabott kúrán, mind a testsúly csökkenés, mind a megfelelő fizikai, lelki és pszichés állapot érdekében. A négy hetes időszak végén, 2010. február 28-án, a szervezők, az ÁNTSZ képviselőinek közreműködésével és a közjegyző-helyettes jelenlétében, **ismételten** megtartották a hitelesített vércukor, koleszterin, vérnyomás, testsúly, testmagasság, haskörfogat, testzsír százalék, BMI Index méréseket. A résztvevők testsúlyának mérése a Budapesti Mérésügyi és Műszaki Biztonsági Hatóság által hitelesített mérőeszköz segítségével került sor,

- csatolta az első 100 fős csoport első tíz tagjának eredményeit, jelezve, hogy amennyiben a vizsgálatnak szüksége van rá, úgy csatolni tudja valamennyi résztvevő eredményeit.

40. Az eljárás alá vontak **közösen** adták elő, hogy a fogyás mértékére és ütemére vonatkozó állításai tekintetében klinikai vizsgálatnak minősülő vizsgálatokat végeztek, melyek messzemenően alátámasztják a reklámokban szerepeltetett állításokat. A megjelentetett konkrét fogyasztói tapasztalatok közjegyzői dokumentumokkal alátámasztottak. Amikor ilyen állításokat alkalmaztak a kereskedelmi kommunikációban, akkor ott egyértelművé is tették, hogy konkrét személyek tapasztalataikról van szó, egyéni eredményekről van szó és nem a fogyasztóknak tett határozott ígéretről. Egyéb esetekben pedig, amikor az adott étrend mellett azt szerepeltették, hogy azzal akár –Xkg/hét fogyás érhető el, akkor alkalmazták és szerepeltették az „akár” kifejezést is, amely szintén arra utal, hogy nem konkrét határozott és mindenki által elérhető eredményről van szó, hanem a rendelkezésre álló klinikai vizsgálatok alapján az egyedi eredmények statisztikai összesítése révén egyfajta reálisan elérhető eredmény. Egyébiránt az elvégzett klinikai vizsgálatok magasabb fogyást mutatnak, mint a kommunikáltak.
41. Jelezték, hogy a vizsgált egészségre ható állítások nem a termékekhez, hanem a termékben található, adott hozzáadott tápanyagokra vonatkoznak. Ezek az állítások a termék leírásától a fogyasztók számára jól láthatóan elkülönülten jelentek meg és kizárólag a termékekben megtalálható anyagokra vonatkoznak. Ennek célja, hogy a fogyasztó választani tudjon a különböző termékek között aszerint, hogy mely hatás elősegítését várja az adott hatóanyagtól, tápanyagtól. Ez épp a fogyasztók döntését szolgálja aszerint, hogy megfelelő információval rendelkezzenek a választás során. Nem megtévesztésről, hanem információ adásáról van szó a termékek összetételét és a tápanyag hatását illetően. A különböző hatóanyagokra vonatkozó állítások összeállítása során azokat a népi gyógyászat tapasztalataira, az orvostudomány jelenlegi állására, illetve szakmai cikkekre alapozták, külön saját vizsgálatokat e tekintetben nem folytattak.
42. Az eljárás alá vontak bemutatták és az eljárás irataihoz csatolták azon közjegyzői végzést, amely szakértőként rendelte ki dr. Urai Klára igazságügyi szakértőt, aki mellett a kérdésekre eseti szakértőként Prof. Dr. Karádi István és Dr. Prohászka Zoltán válaszoltak. Az eljárás alá vontak ezzel kapcsolatban kérelmet terjesztettek elő, hogy a GVH a kirendelt igazságügyi szakértő jelentésének elkészültéig az eljárást függessze fel.

A fogyás mértéke, üteme

43. A fogyás mértékére, illetve ütemére vonatkozó állítások alátámasztására az eljárás alá vontak egy, a Best of étrendet fogyasztó 50 fős tesztcsoport 8 hetes adatainak eredményeire hivatkoztak. A dokumentáció alapján az eljárás alá vontak által felkért szakértő elmondta, hogy a becsatolt dokumentáció egyes analíziseinek áttekintő értékelésével megállapítható, hogy a „Best of” diétás program 8 hetes használat során a vizsgálatba részt vett mind az 50 személy (csupán 7 lemorzsolódott személynek hiányosak az adatai) vonatkozásában megállapítható, hogy csökkent a testsúlya, a has körfogata, a test-zsír összetétele, a testtömeg-indexe, és 9 személy kivételével a koleszterin szintje is.

44. A hivatkozott vizsgálatról az eljárás alá vontak által felkért szakértő álláspontja szerint az alábbiak mondhatók el:
45. A vizsgálat nyílt klinikai vizsgálat, amely ellenőrzött körülmények között, független vizsgálóorvos és közjegyző jelenlétében történt. A vizsgálatban résztvevő személyek mozgásukban és életvitelükben nem kerültek korlátozás alá, önként, nyilatkozatban vállalták, hogy a diétás programban részt vesznek, és annak előírásait betartják. Mindezek alapján a rögzített adatok hitelesnek és validnak tekinthetők, tudományos értékelés és következtetések levonásához alapul szolgálhatnak.
46. A vizsgálatba bevont, és a kizárási kritériumok alapján a vizsgálatához megfelelőnek talált személyek száma (50 fő) a tervezett hatékonyságvizsgálathoz (a becsatolt mérési adatok segítségével számolt vizsgálati erő (power) alapján) kellően számos. Tekintettel arra, hogy a vizsgálatba jelentkezésnek egyetlen feltétele (beválogatási szempont) a „fogyni vágyás, BMI > 20” volt, és a jelentkezés önkéntes volt, azaz nem érvényesültek szelekciós szempontok a beválasztásnál, a vizsgálat kellően reprezentatívnak tekinthető.
47. A vizsgálatot végzők a vizsgálati személyeket egy átlagosnak tekinthető munkahely dolgozói és ismerőseik köréből toborozták, a vizsgálat kellően reprezentatívnak tekinthető a hazai, fogyni vágyó fogyasztók vonatkozásban. A vizsgálati személyek azt a célcsoportot reprezentálják, akik potenciális fogyasztói lehetnek egy fogyókúra étrendnek (átlagos fogyni vágyó, Magyarországon élő munkavállalók és ismerőseik, családtagjaik).
48. A mintavétel (vizsgálatba jelentkezés) önkéntességen, cselekvőképességen, egészséges állapoton és az előzetesen rögzített kizárási szempontok alapján történt. A kizárási szempontok (más testsúly csökkent programban való korábbi vagy folyamatos részvétel, vagy gyógyszer, ill. gyógyhatású v. étrend kiegészítő készítmény szedése testsúlycsökkentési céllal, anyagcserezavar, táplálékallergia, alternatív táplálkozás) alkalmazásával a vizsgálatot végző helyesen járt el a vizsgálatba vontakra vonatkozó zavaró és torzító tényezők ellenőrzésére és etikai/biztonságossági szempontok vonatkozásában. Mindezekből megállapítható, hogy a vizsgálatot végző kellő gondossággal és alaposítással választotta meg a vizsgálati személyeket, ügyelt arra, hogy zavaró és torzító tényezők ne legyenek jelen vizsgálatban, a beválasztás/kizárási folyamatában törekedett a vizsgálati minta homogenitásának fokozására, ugyanakkor nem jelent meg szelekciós torzítás, és figyelemmel voltak etikai/biztonságossági szempontokra is. Mindezek alapján kijelenthető, hogy a vizsgálatot végző a vizsgálati személyek toborzásakor és vizsgálatba vonásakor a tudományos vizsgálatokban ismert, megszokott és elvárt módon, kellő körültekintéssel és alaposítással járt el, vizsgálati mintába való kerülés során nem lépett fel szelekciós torzulás.
49. A vizsgálat 8 hetes időtartama alatt a vizsgálati személyek normál napi életvitelüket folytatták (a nyilatkozatban vállalt korlátokkal, vagyis a diétás ételek és 3 liter nem ízesített ásványvíz vagy csapvíz elfogyasztása). Az ételek megrendelésére, kiszállítására, 500 Ft-os napi térítési díj kifizetésére, tárolására, fogyasztására a piaci körülményekhez teljesen hasonló körülmények között kerül sor. Mindezek alapján megállapítható, hogy a vizsgálat során a mindennapi használattal azonos körülmények között került sor a diétás étrend fogyasztására.

50. A vizsgálat során lemorzsolódott személyek száma alacsony volt (7 fő), az arány akceptálható. Mindezek alapján megállapítható, hogy a lemorzsolódás nem okozott jelentős, a vizsgálat eredményeit befolyásolni képes, szisztematikus torzulást a vizsgálat során.
51. A vizsgálatot végző, eljárás alá vont cég részletes, a primer mérési adatokat tartalmazó táblázatot csatolt a vizsgálati dokumentáció mellé, melyekből a kellően részletes deskriptív statisztikák megalkothatók voltak. Az adatok áttekintésével kétséget kizáróan megállapítható, hogy azok valid, originális mérésen alapuló eredmények, melyek hitelesnek fogadhatók el mind tudományos, mind klinikai vizsgálati szempontokból, így az eredmények új megállapítások alátámasztására és következtetések levonására alkalmasak.
52. A vizsgálat során az előzetesen megállapított, objektív mérési adatok rögzítésre került sor független vizsgálóorvos és közjegyző jelenlétében. Szubjektív megítélésű adatokra nem alapozott kijelentést vagy megállapítást a vizsgálatot végző, következtetéseit kizárólag statisztikai analízisre alkalmas, kellő számoságú, objektív (mért) adatra építette.
53. Kiemelkedő, hogy a diétás program hatékonyság vizsgálata előzetesen rögzített protokoll alapján, minden résztvevő számára nyílt, előzetesen ismertetett mérési eljárásokkal történt. A vizsgálati dokumentáció és leírás kellően részletes, egy átlagos műveltségű ember számára érthető nyelvezettel és áttekinthetően szerkesztett formában áll rendelkezésre. A vizsgálati adatokból levont következtetéseket (úgy mint súlycsökkenés, testtömeg-index csökkenés, testösszetétel változás, testzsír csökkenés (zsírregetés), koleszterinváltozás) primer, eredeti mérési adatokkal támasztotta alá a vizsgálatot végző, mely adatokat a becsatolt dokumentáció tartalmaz. Az adatok ellenőrzésével és az analízisek elvégzésével megállapítható, hogy az eljárás alá vont kijelentéseit és következtetéseit hiteles, pontos, valid, eredeti mérési adatokra alapozta.

A „zsírregető” jelző használata

54. A „zsírregető” kifejezés kapcsán az eljárás alá vontak által felkért szakértők megállapították, hogy a tudomány a zsírregetés kifejezést, mint tudományos szlenget alkalmazza a zsírbonthatás folyamatára, a kifejezést a szakterület vezető nemzetközi lapjaiban is használják, és használata elfogadott a fogyókúra során fellépő zsírtömeg csökkenés, fogyás érzékeltetésére. Zsírregetés alatt az a kémiai folyamat értendő, amelyben a zsírsavak oxidálódnak (elégnek), lebomlanak. A zsírsav lebomlás a mitochondriumokban (sejt szervecske) illetve peroxisomokban történik és acetyl CoA vegyületté válnak. Az acetyl CoA végül ATP-vé széndioxiddá, és vízzé alakul. A lebomlási folyamat enzimek (biokatalizátorok) segítségével, komplex biokémiai rendszerekben történik. Az emberi szervezet energia szükségletét a kereslet kínálat egyensúlya határozza meg. Amennyiben nem áll rendelkezésre kellő energiaforrás, először a máj majd a vázizomzat raktárai ürülnek ki, legvégül zsírszövet raktárait használja fel a szervezet. Vagyis amikor a zsírraktárak ürülnek ki, zsírbonthatás, más néven zsírregetés következik be.

55. Egy diéta zsírégető jellegével kapcsolatban az eljárás alá vontak előadták, hogy egy diéta lényege, hogy csökkentett energiabevittel negatív energiamegmaradégot lehessen elérni, vagyis a nyugalmi anyagcsere és a mozgással felhasznált energia együttesen nagyobb, mint a táplálékkal elfogyasztott energia. Az irodalomban és a klinikai gyakorlatban is több módszer ismert a fogyáshoz szükséges energiabevitel kiszámolásához. A legelterjedtebb és a gyakorlatban jól használható eljárás, mivel semmilyen számítást nem igényel, az hogy a fogyókúrázó nő diétája 1200, a férfié 1500 kcal energiát tartalmazzon. Az elhízás kezelésével foglalkozó szakemberek többsége egyetért abban, hogy 0,5 kg/hét körüli fogyás az optimális. A diéta lényege, hogy az energia biztosításra kevés szénhidrát áll rendelkezésre. Így a szervezet a zsír felhasználásból vagyis „zsírégetésből” jut energiához. Tehát a diétát szénhidrátban és zsírban szegény ételek jelentik.
56. Az eljárás alá vontak által felkért szakértő véleménye szerint új tudományos bizonyításra arra vonatkozóan, hogy a szénhidrátszegény diéta zsírégető hatású-e, nincs szükség, mert azt a tudomány eddigi eredményei, illetve bizonyítékai egyértelműen igazolják. Tény, hogy az energiaforrások ezekben az esetekben a zsírsavak melyek oxidációja (lassú égetése) biztosítja a szervezet számára szükséges energiát. E diéta típus hatásával és előnyeivel – különös tekintettel a metabolikus szindrómára – kiterjedt irodalom foglalkozik.
57. Az úgynevezett „zsírégető” lisztől készült ételekkel kapcsolatban előadták, hogy a tápanyagok a szervezet számára több mint 40-féle szükséges és vagy nélkülözhetetlen tápanyagot, élelmi rostokat, antioxidánsokat, flavonidokat, fitoszterineket, fitoösztrogéneket tartalmaznak. A diétás étrend összeállításakor figyelni kell arra, hogy az úgy nevezett „üres kalóriák” (zsiradék, cukor) maradjanak ki és az értékes tápanyagok pedig ne (például tej, tejtermékek, húsok, zöldségek, gyümölcsök, teljes értékű gabonafélék). Az élelmi rostokban gazdag étrend mellett csökken az energia bevitel, mivel az élelmi rostokban gazdag táplálék hosszabb rágást igényel, emiatt nagyobb mennyiségű nyál, gyomornedv keletkezik, a gyomor tágul és teltségérzethez vezet reflexes úton. Számos tanulmány igazolja, hogy a rostokban gazdag étrend mellett fokozódik a jóllakottság és csökken az éhségérzet.
58. Az eljárás alá vont által felkért szakértők szerint ismert tény, hogy az emberi szervezet számára az emészthetetlen szénhidrátoknak (például a keményítő, a cellulóz) és a zsírokban szegény étrendnek az a jelentősége, hogy a szervezet rákényszerül a zsírraktárak felhasználására. A XX. század utolsó évtizedeiben a diétikában egy szemléletváltás történt. Egyre nagyobb szerepet kaptak a szénhidrát fogyasztásban az úgy nevezett kis glikémiás indexű szénhidrátok. A glikémiás index, rövidítve GI, egy számérték, amely arra utal, hogy milyen gyorsan szívódik fel az adott élelmiszerben lévő szénhidrát a szervezetben. A tápanyagok két nagy csoportba oszthatók: alacsony és magas glikémiás indexű ételekre. Az alacsony glikémiás indexű ételek lassan felszívódó, míg a magas glikémiás indexű ételek gyorsan felszívódó szénhidrátokat tartalmaznak. Az alacsony GI értékű szénhidrátok hosszán tartó telítettség érzést okoznak. Az alacsonyabb GI-értékű tápanyag mellett kevesebb glükóz jut a véráramba, így a hasnyálmirigynek is kevesebb inzulint kell termelnie ahhoz, hogy a glükóz (6 szénatomos cukor) eljusson a sejtekhez. A magas glikémiás indexű ételek hirtelen megemelik a vércukor és inzulin szintet, amit a vércukorszint rövid időn belüli leesése követ, éhségérzetet okozva.

59. Az eljárás alá vontak szerint az alacsony szénhidrát tartalomra jó példa az eljárás alá vontak által használt „speciális lisztféleség”, melynek pontos összetétele szabadalmi védettség alatt áll és annak kevés szénhidrát- és rosttartalma hatással van a zsírok felszívódásának gátlására. Azon tulajdonságából, hogy részben alacsony a szénhidrát tartalma, részben szervezet számára emészthetetlen szénhidrátok miatt alacsony a glikémiás indexe, következik, hogy a tápanyagból kevesebb glükóz jut a véráramba, így kevesebb inzulint kell termelni ahhoz, hogy a glükóz eljusson a sejtekhez. Ha kevesebb inzulin termelődik, akkor kevesebb zsírt raktároz el a szervezet.
60. A „zsírégető” jelzővel népszerűsített italok kapcsán előadták, hogy az ilyen italok alapvető feltétele, hogy natív cukrot ne tartalmazzanak, de antioxidánsokban, ásványi anyagokban, vitaminokban gazdagok legyenek. Ilyen a zöld, fehér, fekete és mate tea, mely C-vitamint, L-carnitint, biokrómot, bromelint, polifenolt és HCA-t (hydroxí citric acid) tartalmaz. (A HCA-t a *Garcinia cambogia* (más néven tarkabogyó) gyümölcsének héjából vonják ki.) Vannak tehát bizonyos olyan adalékok, amelyek alacsony kalóriabevitel mellett fokozzák a zsírok lebontását, tehát a zsírégetést. Ennek egyik eklatáns példája a karnitin, amely sejt kultúrában végzett és humán adatok alapján is elősegíti a zsírsavak oxidációját és az antioxidáns hatást is. Ezt részben a zsírok felépítéséért és lebontásáért felelős gének befolyásolásával éri el. A napi folyadék bevitelhez adagolt L-carnitin tehát segíti a zsír lebontását és véd a káros oxidatív folyamatoktól.

Egészségre ható állítások

61. A Cophee és Cophee Ice elnevezésű termékekhez kapcsolt állítások alátámasztására az eljárás alá vontak előadták, hogy az 1924/2006 EK rendelet 13. cikkének 2. bekezdése alapján az Egyesült Királyság által készített, az általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokon alapuló egészségre vonatkozó állítások nemzeti listáján megtalálható a „ganoderma” és a ganoderma immunrendszer erősítő hatása e lista alapján bizonyítottnak tekintendő.
62. A Vitafriss Narancslé kapcsán, a termék kereskedelmi kommunikációjában feltüntetett C-vitamin egészségre gyakorolt hatásáról az eljárás alá vontak előadták, hogy az 1924/2006 EK rendelet 13. cikkének 2. bekezdése alapján Magyarország is elkészítette az általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokon alapuló egészségre vonatkozó állítások listáját. E listán a C-vitaminnal kapcsolatosan az alábbi állítások szerepelnek:
A C-vitamin antioxidáns hatása révén, fontos szerepet játszik a szervezet védekező rendszerének működésében.
- segíti az immunrendszer megfelelő működését.
 - segíti az immunrendszert a baktériumokkal és vírusokkal szembeni védekezésben.
 - a C-vitamin szerepet játszik a kötőszövet megfelelő működésében, szerkezetének kialakításában, ezáltal az így a bőr, a csontok és a porc egészségének megőrzésében. Hozzájárul a haj, a köröm és a bőr egészségének megőrzéséhez.
 - a C-vitamin szerepet játszik a vérerek normál struktúrájának fenntartásában. Elősegíti a szív és a keringési rendszer egészséges működését.

E lista állításai az eljárás alá vontak álláspontja szerint tudományosan megalapozzák a narancs tartalmú italok C-vitamin tartalmával kapcsolatos jótékony hatásra vonatkozó állításokat.

63. A „lúgosító” jelző alkalmazásával kapcsolatban az eljárás alá vontak előadták, hogy a szervezet egészséges működéséhez szükséges az úgynevezett sav-bázis egyensúly. Az anyagcserét irányító enzimek, enzimrendszerek leginkább semleges, vagy enyhén lúgos közegben működnek. Az anyagcsere folyamatok normális működése csak 7-7.4-es pH-értékű vegyhatással lehetséges. (A pH valójában az mutatja meg, hogy egy vizes oldatban mennyi pozitív töltésű hidrogén ion található. P= potencia képesség, a H= hidrogén.) A pH érték 0-7-ig savas (1-2 nagyon savas 6-7 enyhén savas), míg 7-14 ig lúgos (7-8-ig a pH érték enyhén, a 13-14 erősen lúgos), vagy bázikus kémhatást jelez. A pH értéket a szervekben és a folyadékokban befolyásolja a táplálkozás és légzés. Az egészséges működéshez testfolyadékokban (pl. vérplazma, nyál) a pH-értéknek enyhén lúgos kémhatásúnak kell lennie. A szervezet működése során az egészséges táplálkozás mellett is állandóan melléktermékként savak keletkeznek. A szervezet puffer rendszerein keresztül biztosítja a sav bázis egyensúlyt. A legtöbb savasító étel állati eredetű, pl. hús, tojás, tejtermékek, míg a legfőbb lúgosító ételek a nyers zöldségek, zöldséglevelek.
64. Az emberi szervezet összes egyensúlyi állapota közül a legdöntőbb a sav-bázis egyensúly, a legfontosabb, amely fenntartását több puffer rendszer (kiegyenlítő rendszer) is biztosítja. Ilyen például a vese, a tüdő és a máj által működtetett puffer rendszer. A szervezet működése során állandóan savak keletkeznek. A puffer rendszerek a helytelen légzés, a helytelen étrend miatt kimerülnek és savasodás lép fel a szervezetben. A tápanyag molekulák kémiai természetük szerint lehetnek savas, lúgos vagy semleges kémhatásúak. A táplálékok osztályozásakor helyesebb, ha azt vesszük figyelembe, hogy a szervezetben történő lebomlásuk során savakat vagy lúgokat képeznek-e. Lúgos karakterű tápanyagok gazdagok káliumban, nátriumban, magnéziumban, kalciumban. Ilyenek a legtöbb gyümölcs, zöldség. Savas karakterű ételek nagy mennyiségű klórt, foszfort, ként tartalmaznak. Ebbe a kategóriába tartoznak a húsfélék, hüvelyesek, a gabona félék, az olyan gyümölcsök, melyek oxalsavat, benzoésavat vagy olyan szerves savakat tartalmaznak, melyek az anyagcsere folyamatokban nem bomlanak le teljesen.
65. Egy étel, vagy ital lúgosító hatása alatt az értendő, hogy az étrend a szervezet pH-értékét lúgos irányba befolyásolja. Lúgosító karakterű élelmiszereként az alábbi élelmiszereket jelölték meg általános jelleggel: sajt, tejszín, lekvár, tej, szelídgesztenye, mandula, melasz, illetve a legtöbb zöldségféle. Lúgot képző táplálékként pedig ugyancsak általános jelleggel megjelölték a gyümölcs félét (kivéve a szerves savakban gazdag: szilva, áfonya, rebarbara, meggy), illetve a zöldségfélét (kivéve: bab, borsó, lencse).
66. A spirulina alga jótékony hatásának alátámasztására az eljárás alá vontak előadták, hogy a Föld legősibb vitális anyag hordozója az alga. Jelenleg több, mint 25000 algafajta található. A dél-, közép-amerikai, ázsiai, óceáni ősi kultúrák évezredek óta élelmiszereként fogyasztják. Az úgynevezett mikroalgák csoportjába mintegy 3000 algafajta tartozik. Ezek közül az emberi táplálkozás számára kiemelkedő a Spirulina platensis, mely parányi, fonalszerű édesvízi alga. Magas klorofill tartalma szerves anyag

szintetizálására oxigéntermelésre tette képessé. Az alga tartalmaz mintegy 2000 enzimet, 60-70 %-ban növényi fehérjét, 18 féle aminosavat, köztük 8 esszenciális aminosavat, a B-vitaminok teljes skáláját, vasat, káliumot, magnéziumot, béta karotint, lényeges zsírsavakat, mint például gamma linolénsavat, muco- és poliszaharidokat, phycocianint. Sejtfa könnyen emészthető poliszacharidokból áll. Felszívódása 65-80 %, egyes adatok szerint akár 91 %-os is. A szervezet számára igen hatékony fehérje forrás, nagy mennyiségű telítetlen zsírsavakat fontos ásványi anyagokat tartalmaz, antioxidáns hatással rendelkezik. A fentiekből következik az eljárás alá vontak által felkért szakértők szerint, hogy antioxidáns, antivirális, antibacteriális, antiallergiás és gyulladáscsökkentő hatása van, de az ajánlott bevitel felső határa napi 50 g.

67. Az eljárás alá vontak előadták továbbá, hogy az 1924/2006 EK rendelet 13. cikkének 2 bekezdése alapján az Európai Unió összes tagállama elkészítette az általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokon alapuló egészségre vonatkozó állítások nemzeti listáját. Írország listáján megtalálható a „spirulina” alga. Az állítások szerint a spirulina antioxidáns és immunrendszer erősítő hatással rendelkezik tudományosan bizonyítottan.
68. A „méregtelenítő” jelző alkalmazásával kapcsolatban az eljárás alá vontak előadták, hogy a méregtelenítés alatt egy összetett anyagcsere folyamat értendő, amely során a szervezetben lévő „mérgeket” erre alkalmas módszerekkel eltávolítjuk. A diétás méregtelenítés nem azt jelenti közvetlenül, hogy definitív mérgeket távolítunk el a szervezetből – bár ez sem kizárt –, hanem olyan táplálék fogyasztását jelenti, mely kevésbé terheli a szervezet természetes a méregtelenítő rendszerét. Ezáltal a méregtelenítő kapacitás olyan mértékben megnövekszik, hogy még biztonságosabban védi a szervezetet a méreghatásoktól (rákkeltő vegyületektől, szabad gyököktől stb.). Típusos méregtelenítő diéta volt a böjtölés, vagy a ramadán, mely számos, nagyon terhelő étel kihagyásával a szervezet méregtelenítő rendszerét regenerálta. A mai diétetikában a leginkább alkalmazott „méregtelenítő” hatású élelmiszer összetevők az antioxidánsok, melyek közvetlenül elősegítik a toxikus hatású vegyületektől való megszabadulást azáltal, hogy a fent említett méregtelenítő rendszereinkhez való könnyebb hozzáférést, illetve a rendszerek gyorsabb regenerálódását segítik elő.
69. A II. és III. r. eljárás alá vontak közös jogi képviselőjük útján a Versenytanács előzetes álláspontjának kézhezvételét követően, illetve a tárgyaláson még a következő kiegészítő nyilatkozatot tették. (48. sorszámú beadvány és 49. sorszámú jegyzőkönyv).
70. Sérelemzték az eljárás alá vontak, hogy a Versenytanács nem hallgatta meg az általuk felkért szakértőket (prof. Dr. Karádi Istvánt, Dr. Prohászka Zoltán és prof. Dr. Szabolcs Istvánt az eljárás folyamán, márpedig a szakértők bizonyíthatták volna, hogy a közzétételkor a kifogásolt állítások, mint szakmai tények igazak és előttük is ismertek voltak, vagyis ezen szakmai tudásanyag birtokában alkalmazták azokat.
71. Utaltak arra is, hogy az I. r. eljárás alá vont ellen folytatott korábbi eljárások alapján módosították a korábban vizsgált és kifogásolt kommunikációt, ezért került azokba az „akár”, illetve a feltételes szóhasználat is. Előadta azt is, hogy nem csak kisszámú fogyókúrázó érte el az „akár” szóval, vagy feltételesen jelzett fogyási értékeket, amit a közjegyző által hitelesített mérések is igazoltak, így az adott eredmények közzétevése nem megtévesztő.

72. Nem értettek egyet azzal, hogy a sérülékeny fogyasztót különösen nagy hátrány érheti, mivel a fogyasztó könnyen és gyorsan változtathat rendelésén, nincsen kötve a céghez, a nagyszámú hasonló szolgáltatásból könnyen találhat másikat, ha nem éri el a kívánt célt.
73. A méregtelenítéssel kapcsolatban – korábbi álláspontjukat mindenben fenntartva – előadták, hogy az nyilván nem aktív mérgek eltávolítását jelenti, hanem olyan táplálkozást, amely a szervezet méregtelenítő rendszerét kevésbé terheli. Utaltak arra, hogy történeti kialakulása során a böjtölés ugyanezt a szerepet töltötte be, vagyis nagyon hosszú időre visszatekintve ismert eljárás a méregtelenítés.
A mérreg fogalmának meghatározása során kifejtette, hogy a mennyiségtől függően minden, a szervezetbe bejutó anyag mérgeként hathat, így a méregtelenítő rendszerünk feladata, hogy a felesleges mennyiséget (vagy anyagot) a szervezetből eltávolítsa. Ismertette a szervezet működésének alapvető kémiai folyamatait, és ezzel is megerősítette előadásait a méregtelenítési folyamat lefolyásáról.
74. Ismételten csatolta az 50 fős csoport vizsgálatának, mérési eredményeinek összefoglaló táblázatát, több résztvevő adatlapját, a Best of Étrend tájékoztatóját, az étrend tanulmányt és a 8 hetes étrendet. Álláspontja szerint ezekből minden kérdéses pont tisztázható.
75. A Versenytanács által kifogásolt átlagszámítási adatokkal kapcsolatban arra hivatkozott, hogy az a szélsőséges értékek ismertetése mellett élethűvé teszi az eredményt, és a szélsőséges eredmények nem tévesztik meg a fogyasztót, akik tudják, hogy a fogyókúra mindenképpen más eredményt hoz.
76. Külön értékelte az u.n. ABC fogyókúra rendszert, amely három részből áll, lúgosítás, zsírégetés és súlymegtartás. Hangsúlyozta, hogy fogyókúrái (a Best of étrendek) a már ismert és hatékony fogyókúrák különleges kombinációjaként jellemezhetőek, melyek egy étrenden belül biztosítják a fogyókúra mindhárom fenti szakaszát.
Az étrend egyik alapja a tápanyag-szétválasztás, ami a szervezetben történő emésztési és felszívódási folyamatok figyelembevételével van meghatározva. A szétválasztó diéta szabályai szerint bizonyos napokon bizonyos típusú ételek nem, vagy egymással kombinálva nem fogyaszthatóak. Ezeken a napokon viszont a saját fejlesztésű ételeiket illesztik az étrendbe, amelyek a speciális alapanyagok révén képesek helyettesíteni az aznapra „eltiltott” ételeket.
Az étrendjük másik fontos eleme a szénhidrátszegény étkezés, mert ilyen esetben a szervezet a már felhalmozott zsírtartalékokat használja fel energianyerésre. Ezért a saját fejlesztésű zsírégető liszt felhasználásával készült ételeket fogyaszthatják a fogyni vágyók, mivel azokban az elhízásért felelős szénhidrátok minimális mértékben találhatóak. Ennek a lisztnek felhasználásával készült pizza, péksütemény palacsinta, stb. fogyasztható.
77. Hangsúlyozta, hogy a csökkentett kalóriatartalmú, megfelelő mennyiségű és arányú egyszerűen és többszörösen telítetlen zsírsavakat tartalmazó, natív cukorban, koleszterinben és neutrális zsírban szegény, komplex szénhidrátokat, megfelelő vitamin és antioxidáns tartalmú, növényi rostokban gazdag étrend, amilyen az ABC étrend is, előnyös és egészségjavító hatással bír.

78. Beadványában arra is utalt, hogy a zsírégető szó és fogalom helyesen hogyan értelmezendő. Ezek szerint saját lisztjéből készült ételei zsírégető hatásúak, ugyanis azok tartalmazzák a megfelelő mennyiségű szénhidrátot, de annak csak töredéke tud felszívódni a szervezetbe, ezért a szervezet saját készleteit használja fel energiaforrásnak – így csökkentve a testsúlyt.
79. A „ganoderma” hatással kapcsolatban előadták, hogy a ganoderma immunerősítő hatása igazolt és a lúgosító hatása alapján fogyasztásakor nem terheli a savelhárító rendszereket. Álláspontjuk szerint a Versenytanács félreérthette a EFSA állásfoglalását, mert az nem cáfolta az előnyös tulajdonságait, hanem csak kételyeket vetett fel az eddig feltételezett hatásmechanizmusokkal kapcsolatban.
80. A lúgosítással kapcsolatban ismertette az emberi szervezet működését, a savas és a lúgos hatást eredményező táplálkozás különbségét. Rámutatott arra is, hogy a kívánt (enyhén lúgos) tartomány eléréséhez az általuk kidolgozott diéta a szervezet savak ellen védő rendszereit alig terheli, és ezáltal a szükséges élettani értékek jól tarthatóak.
81. Az algákkal összefüggésben is utaltak arra, hogy a Versenytanács által hivatkozott tudományos cikk (EFSA, 2010. február 25.) későbbi, mint az általuk alkalmazott kommunikáció, tehát nem kell figyelembe venni a vizsgált időszakra tekintettel. Hangsúlyozták, hogy az algák magas és minőségi fehérjetartalma azért előnyös az emberi szervezet számára, mert azt 65-80%-ban képes feldolgozni, így ez az egyik leghatékonyabb fehérjeforrás. Könnyen és jól emészthető, ezen kívül sok szükséges vitamint is tartalmaz a fontos ásványi anyagok mellett. Telítetlen zsírsavat is tartalmaz és segíti a sav-bázis egyensúly fenntartását is és jelentős antioxidáns hatása van.
82. Említést tettek még az eljárás alá vontak a mentalevél méregtelenítő hatásáról is, hivatkoztak arra, hogy az szerepel az OÉTI nemzeti listáján, és köztudomású széleskörben alkalmazható gyógyhatása is. A menta gyógyító hatása a benne található illóolajnak köszönhető, méregtelenítő hatású tea készíthető belőle.
83. Álláspontjuk szerint közjegyzői igazolásokkal, mérésekkel és bizonyítékok rendszerével igazolták a testtömegcsökkentés mértékét, így álláspontjuk szerint érthetetlen, hogy a Gazdasági Versenyhivatal milyen bizonyítást várt még el. Kérték az eljárás megszüntetését, illetve, ha mégis bírságot szabna ki a Versenytanács, akkor a II. r. eljárás alá vont számára részletfizetési kérelem engedélyezését kérte.

V. Jogsabályi háttér

84. Az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése szerint tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint tisztességtelen az a kereskedelmi gyakorlat, amelynek alkalmazása során a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója nem az ésszerűen elvárható szintű szakismerettel, illetve nem a jóhiszeműség és tisztesség alapelveinek megfelelően elvárható gondossággal jár el (a továbbiakban: szakmai gondosság követelménye), és amely érzékelhetően rontja azon fogyasztó lehetőségét az áruval kapcsolatos, a szükséges információk birtokában meghozott tájékozott döntésre, akivel kapcsolatban alkalmazzák, illetve akihez eljut, vagy aki a címzettje, és ezáltal a

fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg (a továbbiakban: a fogyasztói magatartás torzítása), vagy erre alkalmas.

Ugyanezen szakasz (3) bekezdése szerint a (2) bekezdés értelmében tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megtévesztő (6. § és 7. §) vagy agresszív (8. §).

Az Fttv. 3.§. (4) bekezdése szerint a törvény mellékletben meghatározott kereskedelmi gyakorlatok tisztességtelenek. A melléklet 17. pontja szerint tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat annak valótlan állítása, hogy az áru alkalmas betegségek, illetve az emberi szervezet működési zavarai vagy rendellenességei gyógyítására.

85. Az Fttv. 4. §-ának (1) bekezdése szerint a kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el, figyelembe véve az adott kereskedelmi gyakorlat, illetve áru nyelvi, kulturális és szociális vonatkozásait is. Ha a kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók egy meghatározott csoportjára irányul, az adott csoport tagjaira általánosan jellemző magatartást kell figyelembe venni.

Az Fttv. 4. §-ának (2) bekezdése szerint, ha a kereskedelmi gyakorlat csak a fogyasztóknak egy, az adott gyakorlat vagy az annak alapjául szolgáló áru vonatkozásában koruk, hiszékenységük, szellemi vagy fizikai fogyatkozásuk miatt különösen kiszolgáltatott, egyértelműen azonosítható csoportja magatartásának torzítására alkalmas, és ez a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója által ésszerűen előre látható, a gyakorlatot az érintett csoport tagjaira általánosan jellemző magatartás szempontjából kell értékelni.

86. Az Fttv. 6. §-ának (1) bekezdése alapján megtévesztő az a kereskedelmi gyakorlat, amely valótlan információt tartalmaz, vagy valós tény – figyelemmel megjelenésének valamennyi körülményére – olyan módon jelenít meg, hogy megtéveszti vagy alkalmas arra, hogy megtévessze a fogyasztót a törvényben felsorolt egy vagy több tényező tekintetében és ezáltal olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas.

b) az áru lényeges jellemzői, így különösen

bg) az adott célra való alkalmassága, a használatától várható eredmények, előnyei,

bj) az egészségre gyakorolt hatása.

87. Az Fttv. 9. §-ának (1) bekezdése szerint a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll.

Ugyanezen szakasz (2) bekezdése alapján az (1) bekezdés szerinti vállalkozás felel akkor is, ha a kereskedelmi gyakorlatot szerződés alapján más személy valósítja meg a vállalkozás érdekében vagy javára.

Ugyanezen szakasz (3) bekezdése alapján a (2) bekezdéstől eltérően, a kereskedelmi kommunikáció megjelenítési módjával összefüggő okból eredő jogsértésért az is felel, aki a kereskedelmi kommunikációt az arra alkalmas eszközök segítségével megismerhetővé teszi, valamint aki önálló gazdasági tevékenysége körében a kereskedelmi kommunikációt megalkotja vagy ezzel összefüggésben egyéb szolgáltatást nyújt, kivéve, ha a jogsértés az (1) bekezdés szerinti vállalkozás utasításának végrehajtásából ered. Az ilyen jogsértő kereskedelmi gyakorlattal okozott kárért e személyek az (1) bekezdés szerinti vállalkozással egyetemlegesen felelnek.

88. Az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése alapján a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt a GVH jár el, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas.
89. Az Fttv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint az Fttv. 10 §-ának alkalmazásában a gazdasági verseny érdemi érintettségének megállapításánál - a jogsértéssel érintett piac sajátosságainak figyelembevételével - a következő szempontok irányadóak:
- a./ az alkalmazott kereskedelmi gyakorlat kiterjedtsége, figyelemmel különösen a kommunikáció eszközének jellegére, a jogsértéssel érintett földrajzi terület nagyságára, a jogsértéssel érintett üzletek számára, a jogsértés időtartamára vagy a jogsértéssel érintett áru mennyiségére, vagy
 - b./ a jogsértésért felelős vállalkozás mérete a nettó árbevétel nagysága alapján.
90. Az Fttv. 11. §-ának (2) bekezdése szerint a gazdasági verseny érdemi érintettsége minden egyéb körülményre tekintet nélkül fennáll, ha
- a./ a kereskedelmi gyakorlat országos műsorszolgáltatást végző műsorszolgáltatón keresztül valósul meg,
 - b./ a kereskedelmi gyakorlat országos terjesztésű időszakos lap vagy legalább három megyében terjesztett napilap útján valósul meg,
 - c./ a fogyasztók közvetlen megkeresésének módszerével végzett kereskedelmi gyakorlat legalább három megye fogyasztói felé irányul,
 - d./ az áru eladásának helyén alkalmazott eladásösztönző kereskedelmi gyakorlat legalább három megyében megszervezésre kerül.
91. Az Fttv. 14. §-a szerint a vállalkozás - az eljáró hatóság felhívására - a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát igazolni köteles. ha a vállalkozás nem tesz eleget ennek a kötelezettségnek, úgy kell tekinteni, hogy a tényállítás nem felelt meg a valóságnak. erre a vállalkozást a hatóság felhívásában figyelmeztetni kell.
92. Az Fttv. 19. §-ának c) pontja alapján a GVH a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségének megállapítására irányuló versenyfelügyeleti eljárásában a Tpv. rendelkezéseit alkalmazza, az Fttv.-ben meghatározott eltérésekkel.
93. Az Éltv. mellékletének 10. pontja szerint élelmiszer az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2002. január 28-i 178/2002/EK rendelete (a továbbiakban: rendelet) 2. cikke szerinti fogalom. A 2. cikk szerint a rendelet alkalmazásában az „élelmiszer” minden olyan feldolgozott, részben feldolgozott vagy feldolgozatlan anyagot vagy terméket jelent, amelyet emberi fogyasztásra szánnak, illetve amelyet várhatóan emberek fogyasztanak el.
94. Az Éltv. 10. §-ának (2) bekezdése szerint az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer, továbbá az élelmiszerek megjelenítése (formája vagy alakja, csomagolása, bemutatásának módja, kellékei) nem tévesztheti meg a végső fogyasztót
- a./ az élelmiszer tulajdonságai - így különösen az élelmiszer természete, azonossága, jellemzői, összetétele, mennyisége, eltarthatósága, származási helye vagy eredete, illetve előállítási vagy termelési módja - tekintetében,

- b./ azáltal, hogy az élelmiszernek olyan hatást vagy tulajdonságot tulajdonít, amelyekkel az valójában nem rendelkezik,
- c./ annak állításával, vagy olyan benyomás keltésével, hogy az élelmiszer különleges tulajdonsággal rendelkezik, ha ugyanezekkel a tulajdonságokkal minden más hasonló élelmiszer is rendelkezik.

95. Az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdése szerint az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer - ha jogszabály vagy közvetlenül alkalmazandó európai uniós jogi aktus eltérően nem rendelkezik - nem tulajdoníthat az élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságokat, illetve nem keltheti ezen tulajdonságok meglétének benyomását.
Ugyanezen jogszabályhely (4) bekezdése szerint a (2) és (3) bekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell az élelmiszerekre vonatkozó reklámra.
96. Az Éltv. 25. §-a (3) bekezdése szerint a 10. § (2)-(4) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértése esetén az eljárás lefolytatására az Fttv.-ben meghatározott hatóság jogosult az ott meghatározott szabályok szerint azzal, hogy a végső fogyasztó az Fttv. alkalmazásában fogyasztónak minősül akkor is, ha nem természetes személy.
97. A testtömegcsökkentés céljára szolgáló, csökkentett energiatartalmú étrendekben felhasználásra szánt élelmiszerekről szóló 27/2004.(IV.24.) EszCsM rendelet 4.§. (3) bekezdése szerint a csökkentett energiatartalmú élelmiszer jelölése, reklámozása és megjelenítése semmilyen módon nem utalhat a használata révén elérhető testtömegcsökkenés mértékére.
98. Az Európai Parlament és a Tanács 2006. december 20-i 1924/2006/EK az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról rendelete (a továbbiakban: 1924/2006/EK rendelet) 2007. január 19-én lépett hatályba és 2007. július 1-jétől kell alkalmazni minden kereskedelmi kommunikációban.
99. Az I. fejezet 2. cikkének (2) bekezdése szerint a következő fogalom meghatározásokat kell alkalmazni:
- 1. „állítás”: olyan közlés vagy ábrázolás - beleértve a képi, grafikus vagy jelképes ábrázolás bármely formáját -, amely a közösségi vagy nemzeti jogszabályok szerint nem kötelező, és amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az élelmiszer különleges jellemzőkkel rendelkezik;
 - 4. „tápanyag-összetételre vonatkozó állítás” bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az élelmiszer bizonyos, a táplálkozásra nézve különös kedvező tulajdonságokkal rendelkezik
 - a.) azon energia (kalóriaérték) következtében, amelyet
 - i. tartalmaz
 - ii. csökkentett vagy növelt mértékben tartalmaz, vagy
 - iii. nem tartalmaz, és/vagy
 - b.) azon tápanyagok vagy egyéb anyagok következtében, amelyeket
 - i. tartalmaz
 - ii. csökkentett vagy növelt mértékben tartalmaz, vagy
 - iii. nem tartalmaz;

5. „egészségre vonatkozó állítás”: bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az adott étel, ételcsoport vagy annak valamely alkotóeleme és az egészség között összefüggés van;

6. „betegségek kockázatának csökkentésével kapcsolatos állítás”: bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az étel, ételcsoport vagy valamely alkotóelemének fogyasztása jelentősen csökkenti valamely emberi betegség kialakulásának valamely kockázati tényezőjét;

100. A rendelet II. fejezetének 3. cikke valamennyi állításra vonatkozó általános elvként fogalmazza meg, miszerint a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokat csak akkor lehet a Közösségen belül forgalomba hozott élelmiszerek címkézésén, megjelenítésén vagy reklámjában alkalmazni, amennyiben az adott állítások megfelelnek e rendelet előírásainak. A 2000/13/EK és a 84/450/EGK irányelv sérelme nélkül, a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítások alkalmazása:

- a.) nem lehet valótlan, félreérthető vagy megtévesztő;
- b.) nem kelthet kétséget más élelmiszerek biztonságos voltát és/vagy táplálkozásra való alkalmasságát illetően;
- c.) nem ösztönözheti vagy helyeselheti az étel túlzott fogyasztását;
- d.) nem jelentheti ki, sugallhatja vagy sejtetheti azt, hogy a kiegyensúlyozott és változatos étrend általában nem biztosítja a tápanyagok megfelelő mennyiségét,
- e.) nem utalhat sem szövegesen, sem képi, grafikus vagy szimbolikus ábrázoláson keresztül a testi funkciók olyan változásaira, amelyek a fogyasztóban félelmet kelthetnek, és nem használhatja ki a fogyasztó félelmét.

101. A rendelet II. fejezetének 5. cikke (Általános feltételek) szerint

(1) A tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítások alkalmazása csak a következő feltételek teljesülése esetén megengedett:

- a.) általánosan elfogadott tudományos bizonyítékok igazolják, hogy az állítás tárgyát képező tápanyag vagy egyéb anyag jelenléte, hiánya vagy csökkentett mennyisége az ételben vagy ételcsoportban bizonyítottan kedvező táplálkozási vagy élettani hatással bír.

102. A rendelet II. fejezetének 6. cikke (az állítások tudományos alátámasztása) szerint:

(1) A tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokat általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokra kell alapozni, és azokkal kell alátámasztani.

(2) A tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítást alkalmazó ételipari vállalkozónak az állítás alkalmazását igazolnia kell.

(3) A tagállamok illetékes hatóságai kérhetik, hogy az ételipari vállalkozó vagy a terméket forgalomba hozó személy mutassa be az e rendeletnek való megfelelést igazoló valamennyi vonatkozó tényezőt és adatot.

103. A rendelet IV. fejezetének (Egészségre ható állítások) 10. cikke (Különös feltételek) szerint:

(1) Tilos az egészségre vonatkozó állítások alkalmazása, kivéve ha azok a II. fejezetben foglalt általános követelményeknek és az e fejezetben foglalt különös követelményeknek megfelelnek, ha azokat e rendelettel összhangban engedélyezik, és ha azok a 13. és 14. cikkben meghatározott engedélyezett állítások listáján szerepelnek.

(2) Az egészségre vonatkozó állítás alkalmazása csak akkor megengedett, ha az alábbi tájékoztatás a címkén vagy –címkézés hiányában – a megjelenítésen vagy a reklámban szerepel:

a.) a változatos és kiegyensúlyozott étrend és az egészséges életmód jelentőségére vonatkozó kijelentés;

b.) az állításban megfogalmazott kedvező hatás eléréséhez szükséges étel- és ital-mennyiség és fogyasztási minta;

c.) szükség esetén figyelmeztetés azok számára, akiknek kerülniük kell az étel- és ital-fogyasztását; és

d.) megfelelő figyelmeztetés olyan termékek esetében, amelyek túlzott fogyasztása valószínűsíthetően egészségügyi kockázatot hordoz.

(3) A tápanyag vagy az étel- és ital – általában az egészségre vagy az egészséggel kapcsolatos jó közérzetre gyakorolt – általános, nem részletezett kedvező hatásaira való hivatkozás csak akkor közölhető, ha azt a 13. vagy 14. cikkben meghatározott listában szereplő egészségre vonatkozó egyedi állítás is kíséri.

104. A rendelet IV. fejezetének 12. cikke (Egyes egészségre vonatkozó állítások alkalmazásának korlátozása) szerint:

Nem engedhető meg a következő, egészségre vonatkozó állítások alkalmazása:

a.) olyan állítások, amelyek azt sugallják, hogy az étel- és ital-fogyasztásának mellőzése hatással lehet az egészségre;

b.) olyan állítások, amelyek a súlycsökkenés ütemére vagy mértékére utalnak;

c.) olyan állítások, amelyek egyes orvosok vagy egészségügyi szakemberek, valamint egyéb, a 11. cikkben nem említett szervezetek ajánlásaira hivatkoznak.

105. A rendelet IV. fejezetének 13. cikke szerint:

Az egészségre vonatkozó olyan állítások, amelyek az alábbiak leírását vagy említését tartalmazzák:

a.) a tápanyag vagy egyéb anyag szerepe a növekedésben, fejlődésben és a szervezet működésében; vagy

b.) pszichés állapot és magatartás; vagy

c.) a 96/8/EK irányelv sérelme nélkül, a fogyás vagy testtömegkontroll, illetve az éhségérzet csökkentése vagy a jóllakottság érzésének növelése, vagy az étrendből hasznosítható energiamennyiség csökkentése,

és amelyeket feltüntetnek a (3) bekezdésben meghatározott listán, a 15–19. cikkben megállapított eljárások lefolytatása nélkül is alkalmazhatók, amennyiben:

i. általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokon alapulnak; és

ii. az átlagos fogyasztó számára jól érthetőek.

A (3) bekezdés tartalmazza, hogy a Bizottság a rendeletben leírtak szerinti eljárás után elfogadja az engedélyezett állítások (1) bekezdésben említett közösségi listáját és az állítások alkalmazására vonatkozó valamennyi szükséges feltételt.

106. A rendelet IV. fejezetének 14. cikke (Betegségek kockázatának csökkentésével, valamint a gyermekek egészségével és fejlődésével kapcsolatos állítások) szerint:

(1) A 2000/13/EK irányelv 2. cikke (1) bekezdésének b) pontjától eltérve, abban az esetben lehet alkalmazni, ha engedélyezték felvételét az efféle megengedett állításokat

és az állítások alkalmazásának feltételeit tartalmazó közösségi listába, az e rendelet 15., 16., 17. és 19. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően:

- a.) a betegségek kockázatának csökkentésével kapcsolatos állítások;
- b.) a betegségek kockázatának csökkentésével, valamint a gyermekek fejlődésével és egészségével kapcsolatos állítások.

107. A rendelet - annak V. fejezetének 29. cikkének harmadik bekezdése alapján - teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban, 2007. július 1-jétől.
108. A Tpv. 46. §-a szerint A Gazdasági Versenyhivatal illetékessége az ország egész területére kiterjed.
109. A Tpv. 77. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján az eljáró versenytanács határozatában megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését.
110. Az eljáró versenytanács a Tpv. 78. §-ának (1) bekezdése értelmében bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a Tpv., illetve az Fttv. vagy a Grt. rendelkezéseit megsérti. A bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve annak - a határozatban azonosított - vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A (3) bekezdés rögzíti, hogy a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztók, üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.
111. A Tpv. 83. §-ának (1) bekezdése szerint a versenyfelügyeleti eljárásban hozott határozat bírósági felülvizsgálata céljából való keresetindítás esetében a keresetlevelet a határozat közlésétől számított harminc napon belül a versenytanácsnál kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni.

VI.

Az eljáró versenytanács jogi értékelése

Az Fttv. alkalmazása (112-203. pontok)

112. Az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése szerint a GVH kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt indított ügyekben, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas.
113. A vizsgált „fogyasztó” étrendeket, saját márkás termékeket népszerűsítő kereskedelmi gyakorlatokat tartalmazó kommunikációs eszközök több internetes oldalon – www.gastroyal.hu, www.zsiregetokklub.hu, www.nlcafe.hu –, országos terjesztésű

időszakos lap (pl.: Nők Lapja, Blikk, Hot Magazin, stb), országosan terjesztett kiadványokon (heti étlapok) keresztül jelentek meg.

114. Ugyancsak megállapítható, hogy a „fogyasztó” étrendeket népszerűsítő kereskedelmi gyakorlatokat tartalmazó kommunikációs eszközök a Nemzeti Hírközlési- és Média Hatóság honlapján (http://www.ortt.hu/oldal.php?menu_id=34) országos földfelszíni sugárzású műsorszolgáltatóként feltüntetett Advenio Műsorszolgáltató Zrt. Class Rádió elnevezésű műsorszolgáltatásán keresztül is megjelentek.
115. A fentiekre tekintettel az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése és az Fttv. 11. §-ának (1) bekezdésének a), illetve (2) bekezdésének a) és b) pontjai alapján az ügyben megállapítható a GVH hatásköre.
116. A fogyás ígéretével kommunikált napi étrendekkel és egyéb termékekkel érintett fogyasztói kör az Fttv. 4. §-ának (2) bekezdésében meghatározott, speciális (koruk, hiszékenységük, szellemi vagy fizikai fogyatkozásuk miatt különösen kiszolgáltatott) fogyasztói körnek minősül, vagyis a feléjük irányuló kereskedelmi gyakorlatot ennek figyelembe vételével kell értékelni. A fogyasztók sérülékenységéből, illetve a termékek bizalmi jellegéből adódóan különös jelentősége van a tényszerű, a túlzásokat nélkülöző, korrekt, a szakhatósági engedélyekkel jóváhagyott valós és ténylegesen bizonyított állításokat tartalmazó tájékoztatásnak. Az érintett termékek megvásárlásából származó fogyasztói hátrány – a termékek árából és hasznosságuk bárminemű hiányából adódóan – különösen nagy lehet.

Az Fttv. szerinti értékelés módszere

117. Az Fttv. hármas követelményrendszert alkalmaz azáltal, hogy definiálja a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot (3.§ (2) bekezdés), a megtévesztő (6-7. §) és agresszív (8. §) kereskedelmi gyakorlatot, továbbá a mellékletben szereplő tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok - példálózó - felsorolását. A szabályozás logikájából (speciális-generális viszony) adódóan a vizsgálat a speciális felől halad az általános irányába.
118. A vizsgált magatartások nem feleltethetőek meg az Fttv. 3. §-ának (4) bekezdése szerinti mellékletében nevesített kereskedelmi gyakorlatoknak, ezért tovább kellett lépni a megtévesztő kereskedelmi gyakorlat vizsgálatára az alábbiak szerint:
- a.) *fogyás mértékére, ütemére vonatkozó állítások körében:*
megalapozottan, mindenre kiterjedően közölték-e az egyes „fogyasztó” étrendekkel elérhető testsúlycsökkenés mértékét, (az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésének bg) pontja esetleges sérelme;)
- b.) *zsírétető” jelző használatával kapcsolatos állítások körében:*
megalapozottan állították-e az eljárás alá vontak a forgalmazott „fogyasztó” étrendben alkalmazott, „zsírétető” jelzővel ellátott élelmiszerekről, illetve az ugyancsak „zsírétető” jelzővel népszerűsített saját márkás termékekről, hogy azok fogyasztó hatásúak, (az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésének bg) pontja esetleges sérelme;)
- c.) *egészségre ható állítások körében:*
- megalapozottan állították-e a NoCell tea kapcsán, hogy az alkalmas a cellulitisz tüneteinek jelentős csökkentésére, illetve tünetmentessé tételére, az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésének bj) pontjának esetleges sérelme;

- megalapozottan állították-e a *Cophee és Cophee Ice* ganoderma tartalmú italokról, hogy azok immunrendszert erősítő, a szervezet öngyógyító képességét fokozó, veseműködést fokozó, májvédő tulajdonságokkal rendelkeznek, (az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésének bj) pontjának esetleges sérelme;)
- megalapozottan állították-e a *Vitafriss Narancslé* italról, hogy az rákmegelőző hatású, nyugtató hatású, javítja a vérkeringést, segít megelőzni a különböző típusú vírus- és baktériumfertőzéseket, gyógyítja a sebeket, az égési sérüléseket és a vérző fogínyt, fokozza a húgyúti fertőzések kezelésére adott gyógyszerek hatékonyságát, meggyorsítja a műtét utáni sebgyógyulást, hegeképződést, elősegíti a vér koleszterinszintjének csökkenését, természetes hashajtóként hat, csökkenti a vénás vérrögök gyakoriságát, segít a nátha megelőzésében és kezelésében, mérsékli sok allergiát előidéző anyag hatását, illetve megakadályozza a skorbut kialakulását, (az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésének bj.) pontjának esetleges sérelme;)
- megalapozottan állították-e a Best of Megadrink, Méregtelenítő Limonádé, illetve a *Cophee és a Cophee Ice* italokról hogy azok lúgosító hatásúak, (az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésének bj) pontjának esetleges sérelme).

119. Az Fttv. definíciója szerint kereskedelmi gyakorlat a vállalkozásnak, illetve a vállalkozás érdekében vagy javára eljáró személynek az áru fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló magatartása, tevékenysége, mulasztása, reklámja, marketingtevékenysége vagy egyéb kereskedelmi kommunikációja. A kereskedelmi kommunikáció pedig a vállalkozás önálló foglalkozásával vagy gazdasági tevékenységével közvetlenül összefüggésben történő információközlés, függetlenül annak megjelenési módjától, eszközétől.
120. A fentiekre tekintettel a versenytanács a jelen versenyfelügyeleti eljárás szempontjából kereskedelmi gyakorlatnak tekintette a vizsgálattal érintett „fogyasztó” napi étrendeket, illetve a sajátmárkás termékeket népszerűsítő nyomtatott és elektronikus sajtóban megjelent hirdetéseket, illetve az internetes oldalakon megjelenő tájékoztatást.

A vizsgált kereskedelmi gyakorlat Fttv. alapján történő értékelése
(a fenti 119. pont szerinti felosztásban)

A./ A fogyás mértékére, illetve ütemére vonatkozó állítások értékelése

121. Az eljárás alá vont vállalkozások egyes étrendek mellett a fogyás mértékére és ütemére vonatkozó állításokat az alábbi típusok szerint alkalmazták kereskedelmi kommunikációjuk során:
- adott időtartam alatt elérhető fogyás mértékére az „akár” előtag alkalmazásával,
 - adott időtartam alatt elérhető fogyás mértékére az „A forgalmazó vezetősége szerint” lábjegyzet, vagy logó alkalmazásával,
 - a Zsírétető Klub programjában résztvevő személyek által adott időtartam alatt elért összefogyása,
 - a Zsírétető Klub programjában résztvevő személyek által elért összefogyás elosztva a résztvevők számával, mint adott időtartam alatt elért átlagos fogyás,
 - a Zsírétető Klub programjában résztvevő kiválasztott személy adott időtartam alatt elért összefogyása.

122. A 27/2004.(IV. 24.) EszCsM rendelet (az alábbi uniós rendelettel egybehangzóan) kifejezetten tiltja a testsúlycsökkenés ütemére és mértékére utaló állítások közzétételét.
123. A vizsgálati jelentés által figyelembe vett európai uniós, Magyarországon közvetlenül alkalmazandó szabályozás alapján a következő megállapítások tehetők. Az 1924/2006/EK rendelet közvetlenül alkalmazandó 12. cikke kategorikusan tiltja a testsúlycsökkenés ütemére és mértékére utaló állítások közzétételét.
124. Az „akár” kifejezés ugyan nem kategorikus állítás, azonban a testsúlycsökkenés konkrét mértékével összekapcsolva azt sugallja, azt ígéri, mintha általában minden fogyasztónál bekövetkezne a megadott mértékű testsúlyvesztés.
125. Az „akár” szó értelmezése kapcsán a Versenytanács több versenyfelügyeleti eljárás során kialakított álláspontját tekinti irányadónak, amit több esetben megerősített a bíróságok ítélete is, (pl.: 3.K.32.097/2010/6 számú ítélet, mely a Vj-089/2010 számú ügyben született, továbbá a Vj-128/2007, Vj-187/2005, Vj-081/2008 számú ügyek) így önmagában ezen szó használata nem mentesíti a vállalkozást a versenyjogi felelősség alól.
126. Az „akár...” állítás esetén az eljárás alá vontaknak igazolniuk kell, hogy az általuk megadott mértékű testsúlycsökkenés egyrészt valós, másrészt az nem csak szélsőséges esetben, irreálisan kis számú, atipikus fogyasztói kör számára teljesül.
127. A Versenytanács álláspontja szerint az „akár” szó használatával elmondottakkal azonos elbírálás alá esik a feltételes mód esetenkénti használata, vagy más alkalmakkor az „a forgalmazó vezetősége szerint” fordulat alkalmazása. Ezekben az esetekben is igazolni kellett volna az eljárás alá vontaknak azt, hogy az általuk megadott mértékű testsúlycsökkenés egyrészt valós, másrészt az nem csak szélsőséges esetben, irreálisan kis számú, atipikus fogyasztói kör számára teljesül.
128. Az eljárás alá vontak állításaik alátámasztására két vizsgálatra hivatkoztak. Egyrészt a 4 hetes program eredményeire, másrészt pedig a Best of étrendet fogyasztó 50 fős tesztcsoport 8 hetes adatainak eredményeire. Ez utóbbi kapcsán megállítható, hogy a csatolt szakértői jelentésből nem derülnek ki a vizsgálat adatai: a vizsgálat időpontja, a vizsgálatban résztvevők adatai, a programban elért testtömeg változásuk iránya és mértéke, így az nem alkalmas a vizsgált állítások alátámasztására.
129. Az eljárás alá vontak állításaik alátámasztására az úgynevezett Zsirégető Klub keretei között lefolytatott 4 hetes program eredményeire hivatkoztak. E program első 100 résztvevőjének eredményei azonban csak 2010. február 28-án kerültek az eljárás alá vontak birtokába, így a korábban alkalmazott állítások alátámasztására nem alkalmasak. A Versenytanács - bírói felülvizsgálati gyakorlat által megerősített - álláspontja szerint tájékoztatások közreadása esetén az eljárás alá vont kötelessége állításai valóságtartalmának igazolása akként, hogy a tájékoztatás valóságtartalmának igazolását bizonyító iratoknak már a tájékoztatás közreadásakor az eljárás alá vont rendelkezésére kell állniuk (Vj-46/2009., Vj-46/35/2009., Vj-46/44/2009.).
130. A hivatkozott vizsgálat eredményei ugyancsak nem alkalmasak azon állítások alátámasztására, melyek a vizsgálat részeredményeit kommunikálták a fogyasztók felé.

(pl. „A Gastroyal Zsírétető Klub által kiválasztott 100 főből álló csapat az első héten 318 kg-ot fogyott”, vagy „A Gastroyal Zsírétető Klub által kiválasztott 100 fő két hét alatt 502 kg-ot fogyott!” vagy „A Gastroyal Zsírétető Klub által kiválasztott 100 fő három hét alatt 661 kg-ot fogyott!” stb.) A csatolt iratokból ugyanis nem derül ki, hogy a négyhetes program közben, hetenként is lett volna hivatalos mérés.

131. A hivatkozott vizsgálat eredményei ugyancsak nem alkalmasak azon állítások alátámasztására, melyek nem a hivatkozott vizsgálat, hanem egy előzetes tesztcsoport eredményeit kommunikálták a fogyasztók felé. (pl. „A Zsírétető tesztcsoport 36 tagja összesen –326 kg zsírt adott le 8 hét alatt.”) Ezen előzetes teszt csoportra vonatkozó dokumentációt az eljárás alá vontak nem csatoltak.
132. A versenytanács álláspontja szerint a hivatkozott vizsgálat eredményeinek felhasználásával készített kereskedelmi kommunikációk is megtévesztő kereskedelmi gyakorlatnak minősülnek, mivel ugyan valós adatokat tartalmazhatnak a fogyás mértékét illetően, ám azokat oly módon jelenítik meg, hogy az alkalmas a fogyasztók megtévesztésére. Egyes hirdetések ugyanis úgy közölték az elérhető fogyás mértékét, hogy a Zsírétető Klub programjában résztvevő személyek által elért összefogyást elosztották a résztvevők számával, és az így kapott eredményt, mint adott időtartam alatt elért átlagos fogyást kommunikálták. (pl. „Átlag fogyás –5,2 kg 2 hét alatt” vagy „Átlag fogyás –6,4 kg 3 hét alatt” vagy „-8,48 kg/fő/4hét”) Az elért fogyási eredmények egyszerű számtani átlaga azonban nem alkalmas arra, hogy bemutassa, hogy az elért eredmény nem csak szélsőséges esetben, atipikus fogyasztói kör számára teljesülhet. Számtani átlag esetén ugyanis egyetlen kiugró eredmény is torzítja az eredményt.
133. Az egyes programban résztvevő személyek személyes eredményének kommunikálása ugyancsak alkalmas arra, hogy megtéveszse a fogyasztókat. Ezekben az esetekben ugyanis a legnagyobb fogyást elérő személyek eredményeit kommunikálták, ami a csatolt iratok alapján ugyan valós eredmény is lehet, azonban nem igazolt az, hogy az elért eredmény nem csak szélsőséges esetben, irreálisan kis számú, atipikus fogyasztói kör számára teljesül. A csatolt iratokból is kiderül, hogy míg a kommunikációkban megjelenő egyik női résztvevő négy hét alatt valóban 16,95 kg-ot fogyott (141,65 kg-ról 124,7 kg-ra), addig más, hasonló súllyal rendelkező ugyancsak női résztvevő, ugyanezen idő alatt például már csak 9,65 kg-ot (124,3 kg-ról 114,65 kg-ra), míg egy harmadik mindössze 3,6 kg-ot (137 kg-ról 133,4 kg-ra) fogyott.
134. Ugyancsak megállapítható, hogy a konkrét személyek eredményének kommunikálása során az eljárás alá vont vállalkozások az adott személy eredményét egy konkrét étrendhez kötötték (pl: XY ezzel az étrenddel, X kg-ot fogyott X hét alatt!). Az eljárás alá vont vállalkozások által csatolt, az eljárás alá vontak által szervezett fogyókúra program szabályzatáról, lefolyásáról készült közjegyzői jegyzőkönyv azonban nem tartalmaz arra vonatkozó utalást, hogy az egyes résztvevők az eljárás alá vontak által foglalkoztatottak közül melyik konkrét menüsört fogyasztották, hanem mindössze annyit rögzít, hogy a kiválasztott résztvevők az „Új magyar ABC fogyókúra-rendszer” megnevezésű szolgáltatást veszik igénybe. E rendszer keretei között a fogyókúra költségeit a szervezők fizetik, vagyis a fogyókúra étrendet alkotó ételeket a szervezők a résztvevők részére ingyenesen bocsátják rendelkezésre. A biztosított étrend a jegyzőkönyv alapján főszabály szerint napi háromszori étkezést és italfogyasztást jelentett, arra azonban nincs alátámasztó bizonyíték, irat, vagy nyilatkozat, hogy ez a

biztosított étrend, a fogyasztók számára elérhető, rögzített tartalmú, egész napos étrendek valamelyike lenne. A program résztvevői továbbá folyamatos táplálkozási tanácsadásban, valamint igény szerint szakorvosi felügyeletben és vizsgálatban is részesültek a fogyókúra ideje alatt az ideális eredmény elérése érdekében, ami egy átlagos fogyasztó számára nem elérhető, fogyást segítő plusz szolgáltatást jelentett a résztvevőknek.

135. A vizsgált egész napos étrendek ugyan elemei az úgynevezett Új magyar ABC fogyókúrárendszernek, azonban nem állapítható meg az egyes résztvevőkről a rendelkezésre álló jegyzőkönyvek alapján, hogy az ABC fogyókúrárendszeren belül melyik konkrét étrendet fogyasztották, így a konkrét étrendekhez társított állítások alátámasztására a hivatkozott vizsgálat nem alkalmas. A versenytanács álláspontja szerint - bár hitelt érdemlő a csatolt jegyzőkönyv alapján az egyes személyek által 2010. január 31-ike és 2010. február 28-ika között elért fogyás mértéke, azonban - ez az eredmény csak általában az ABC fogyókúrárendszerhez köthető, nem pedig az egyes konkrét, fogyasztók számára elérhető napi étrendekhez.
136. A fentiekből következően a versenytanács álláspontja szerint még az utóbb egyébként valószínűleg bizonyult személyes fogyási adatok kommunikálása is megtévesztő kereskedelmi gyakorlatnak minősül, mivel valós tényeket olyan módon jelenít meg, hogy az megtéveszti vagy alkalmas arra, hogy megtéveszse a fogyasztókat az elérhető fogyás mértékét és ütemét illetően. Nem változtat ezen az a tény sem, hogy az eljárás alá vontak az orvosi méréseket közjegyző jelenlétében folytatták le, mivel nem az okirat hitelessége volt kérdéses az ügyben. Az alkalmazott állítások jogszabályi tilalomba ütköztek, és a mérések adatai sem alkalmasak a helyes jogszabályi értelmezés mellett arra, hogy minden fogyasztó számára meggyőző és valós eredményeket közvetítsenek.
137. Összességében tehát a versenytanács álláspontja szerint az eljárás alá vont fent kifejtett magatartása megvalósította az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésének bg) alpontját, megsértve ezzel az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésébe foglalt tilalmat, valamint a 27/2004.(IV.24) EszCsM rendelet 4.§. (3) bekezdésében írt tilalmat és az 1924/2006/EK rendelet 12.cikkében írtakat.

**B./1 „Zsírétető” jelző használata a „fogyasztó”
étrendek egyes összetevői esetén**

138. A fogyasztó étrendek elemeit képző ételek esetén a vizsgálat arra terjedt ki, hogy megalapozottan alkalmazták-e az eljárás alá vontak a „zsírétető” kifejezést és kommunikálták a fogyasztók felé, hogy önmagában a „zsírétető liszttel” készült ételek fogyasztása elegendő a fogyáshoz.
139. Az eljárás alá vontak előadása szerint a „zsírétető” kifejezés a köznyelvben elterjedt szó, amely a súlycsökkentésre utal. Az eljárás alá vontak által felkért szakértők szerint a tudomány a zsírégetés kifejezést, mint „tudományos szlenget” alkalmazza a zsírbontás folyamatára. A kifejezést a szakterület vezető nemzetközi lapjaiban is használják, és használata elfogadott a fogyókúra során fellépő zsírtömeg csökkenés, fogyás érzékeltetésére.

140. A zsírégető jelző a versenytanács álláspontja szerint is a fogyókúrához, fogyáshoz kapcsolódó kifejezést jelent a megfelelő körültekintéssel eljáró fogyasztó számára, ám ahhoz egyszerű nyelvtani értelmezéssel egyfajta aktív jelentéstartalom is társul. A zsírégető jelző olyan üzenetet hordoz, hogy az ilyen jelzővel ellátott élelmiszer fogyasztása már önmagában is fogyást eredményez.
141. Az úgynevezett „zsírégető lisztből” készült ételek az eljárás alá vontak által előadottan sem ilyen aktív módon járulnak hozzá a fogyáshoz, hanem részben alacsony, részben a szervezet számára emészthetetlen szénhidrát tartalmuk miatt áttételesen segítik azt. Az eljárás alá vontak által felkért szakértők előadták, hogy megfelelő étrend kialakításával, csökkentett energiabevittel negatív energiamérleget lehet elérni, vagyis a nyugalmi anyagcsere és a mozgással felhasznált energia együttesen nagyobb, mint a táplálékkal bevitt energia. Az ilyen típusú diéta lényege, hogy az energia biztosításra kevés szénhidrát áll rendelkezésre, így a szervezet zsír felhasználásból vagyis „zsírégetésből” jut energiához.
142. Az eljárás alá vontak által az úgynevezett zsírégető liszttel, illetve az ebből készült ételekkel kapcsolatban alkalmazott, és a vizsgálat során feltárt kereskedelmi kommunikációnak a központi eleme azonban nem a „zsírégető” jelzőhöz önmagában kapcsolható aktív, pusztán az adott étel fogyasztásával elérhető fogyás.
143. Az úgynevezett zsírégető lisztből készült ételekre vonatkozó kereskedelmi kommunikáció üzenete és központi eleme, a kommunikáció valamennyi elemét együttesen értékelve a versenytanács szerint az, hogy egy sikeres fogyókúra részévé tehetők olyan ételek is, melyeket korábban kerülendőnek tartottak az ilyen esetekben. A zsírégető jelzővel ellátott rántott hús, pizza, palacsinta, galuska stb. megjelenése az eljárás alá vontak kereskedelmi kommunikációjában azt az üzenetet hordozta, hogy az ilyen jellegű ételek is beépíthetők egy eredményes fogyókúrába.
144. Ezt támasztja alá, hogy a kommunikációs kampány egyes elemeiben kifejezetten megjelent egyrészt az úgynevezett zsírégető liszt hatásmechanizmusa (pl: „mert ételeink készítéséhez a Gastroyal Zsírégető Klub saját fejlesztésű ZSÍRÉGETŐ Lisztjét használjuk, mely az elhízásért felelős szénhidrátokat csupán minimális mennyiségben tartalmazza. Az étrend lényege, hogy a szénhidrát-megszorítás a zsírból történő fogyáshoz vezet.”), illetve másrészt megjelent ugyancsak kifejezetten az a jelentéstartalmi elem, hogy korábban nem javasolt ételfajták is bekerülhetnek egy eredményes fogyókúra étrendjébe (pl. „Mindenki szereti a hagyományos ételeket, de a fogyókúrázókat ezektől tiltották. EDDIG! Most viszont a Gastroyal több éves munkával, elismert szakemberek bevonásával kifejlesztette a „zsírégető lisztet”, ami az elhízásért felelős, káros szénhidrátokat csak minimális mértékben tartalmazza! Ezért a „zsírégető lisztből” készült ételek és termékek fogyasztásával a már megszokott ízek élvezete mellett is fogyhat!”)
145. Ugyancsak a fent ismertetett jelentéstartalmat támasztja alá az, hogy a „zsírégető” jelzővel ellátott ételek nem önállóan fogyasztandó élelmiszerként szerepelnek egyes kommunikációkban, hanem kifejezetten egy fogyókúra részeként kerülnek bemutatásra, vagy úgy, hogy:

- a kommunikációban megjelenik maga a konkrét étrend (pl: „*a ZSÍRÉGETŐ lisztből[®] készült ételekkel és termékekkel a hagyományos ízeiktől nem búcsúzol, csak a kilóktól! Best of étrend*”),
- a kommunikációban megjelenik, hogy étrend részeként fogyasztottak zsírégető lisztből készült ételeket (pl: „*A Zsírégető Klub napi étrendjével többek között Somogyi Zoltán 18 kilót, Egri Csaba 16 kilót fogyott 3 hét alatt zsírégető lisztből készült termékekkel.*”),
- a kommunikációban az „*akár*”, vagy „*többek között*” előtagok kerültek alkalmazásra (pl: „*A „Zsírégető” liszt erejével! Fogyj akár rántott hússal!*”, „*Figyelem újabb nagy zsírégetés a Gastroyal Zsírégető Klubbal a Kihívások Csapatának 100 tagja (...) fogyott le többek között zsírégető lisztből készült pizzával.*”), mely előtagok a kommunikációban a versenytanács álláspontja szerint azt a jelentést hordozzák a fogyasztó felé, hogy a megnevezett étel egy fogyást segítő étrend eleme is lehet,
- a kommunikációban ugyan szövegszerűen nem történik erre utalás, ám a szövegkörnyezetből az ésszerűen eljáró fogyasztó erre a következtetésre jut (pl: „*Figyelem elindult a nagy zsírégetés és a Gastroyal Zsírégető Klub 100 kiválasztott tagja 4 hét alatt már 848 kilót fogyott le zsírégető lisztből készült rántott hússal.*” – a versenytanács szerint nem életszerű, hogy a megfelelő körültekintéssel eljáró fogyasztó a példaként idézett kommunikációt úgy értelmezné, hogy 100 ember 4 hétig kizárólag rántott húst evett.).

146. A Versenytanács mindezek alapján tehát elfogadta az eljárás alá vontak érvelését a zsírégető szó és fogalom értelmezésével kapcsolatban, vagyis azt, hogy az tekintendő zsírégetésnek, hogy a saját lisztjéből készült ételeivel ugyan megfelelő mennyiségű szénhidrátot juttat a szervezetbe, de annak csak töredéke tud felszívódni, ezért a szervezet saját készleteit használja fel energiaforrásnak – így csökkentve a testsúlyt.

147. Az egész napos étrendek elemeként értelmezendő ételek esetén alkalmazott kereskedelmi kommunikációkban használt „zsírégető” jelzővel kapcsolatban a versenytanács álláspontja szerint a vizsgálat során beszerzett bizonyítékok alapján nem volt megállapítható a jogsértés és az eljárás folytatásától sem volt további eredmény várható ebben a körben.

Erre tekintettel a Versenytanács az eljárást – az alkalmazandó Tpv. 72.§. (1) bekezdés a./ pontja alapján - ebben a körben végzésével megszüntette.

B/2 A „zsírégető” jelző használata az egyes saját márkás termékek esetén

Az eljárás alá vontak a vizsgált időszakban háromféle saját gyártású termékkel kapcsolatban tettek a „zsírégető” jelző használatával különféle állításokat.

Best of Megadrink

148. Ezt a terméket a vizsgált időszakban a Larabay Food Kft. gyártotta. Forgalmazását az eljárás alá vontak az alábbiak szerint végezték:

- a www.gastroyal.hu internetes oldalon, illetve a Gastroyal Heti Étlapon keresztül 2010. február 1-től 2010. április 25-ig a Larabay Food Kft. forgalmazta,

- a www.zsiregetoklub.hu internetes oldalon, illetve a Zsírétető Klub Heti Étlapon 2010. február 1-től az Experiment Food Kft. is forgalmazta.
- a www.gastroyal.hu internetes oldalon, illetve a Gastroyal Heti Étlapon keresztül 2010. április 26-tól a Pesti Ebéd Vendéglátás Kft. is forgalmazta,

149. Az eljárás alá vont vállalkozások a vizsgált időszakban a www.gastroyal.hu, a www.zsiregetoklub.hu, illetve a www.nlcafe.hu internetes oldalakon, valamint a heti étlapokban a Best of Megadrink termék kereskedelmi kommunikációja során az alábbiak szerint kommunikálták a termék „zsírétető” hatását a fogyasztók felé:

- nagyon erősen zsírétető;
- a Best of Megadrink a Gastroyal saját fejlesztésű mikroalgán kívül gyümölcs sűrítményt, növényi kivonatot, C-vitamint, L-carnitint, biokrómot valamint HCA-t tartalmaz, hogy a test zsírétető enzimeinek aktivitását növeljük. A HCA csökkenti a zsírsavak mobilizálódását, megakadályozza, hogy a szénhidrátok zsírokká alakuljanak, ami zsírraktározáshoz vezetne, elősegíti a testsúlycsökkentést azáltal is, hogy mérsékli az étvágyat. Az L-carnitin zsírétető hatású, segíti a raktározott zsír energiává alakítását, azaz a lebontását. A króm, mint nyomelem igen fontos szerepet játszik a testsúly-szabályozásban, a szervezet szénhidrát anyagcseréjében és a cukorháztartás szabályozásában.
- a Megadrink – az L-carnitin, a HCA és a Biokróm tartalom biztosítja a lerakódott zsírok elégetését, az étvágy csökkentését, az energizálást, és a szénhidrát anyagcsere gyorsítását.

Extra Zsírétető Italmix

150. Ezt a terméket is a Larabay Food Kft. gyártotta a vizsgált időszakban. Forgalmazását az eljárás alá vontak 2010. február 1-én kezdték meg az alábbiak szerint:

- a www.zsiregetoklub.hu internetes oldalon, illetve a Zsírétető Klub Heti Étlapon 2010. február 1-től az Experiment Food Kft. is forgalmazta.
- a www.gastroyal.hu internetes oldalon, illetve a Gastroyal Heti Étlapon keresztül 2010. február 8-tól 2010. április 25-ig a Larabay Food Kft. forgalmazta,
- a www.gastroyal.hu internetes oldalon, illetve a Gastroyal Heti Étlapon keresztül 2010. április 26-tól a Pesti Ebéd Vendéglátás Kft. is forgalmazta,

151. Az eljárás alá vont vállalkozások a vizsgált időszakban a www.gastroyal.hu, a www.zsiregetoklub.hu, illetve a www.nlcafe.hu internetes oldalakon, valamint a heti étlapokban az Extra Zsírétető Italmix termék kereskedelmi kommunikációja során az alábbiak szerint kommunikálták a termék „zsírétető” hatását a fogyasztók felé:

- nagyon erős hatású zsírétető termék;
- a fehér tea szintén kiváló zsírétető hatású, míg a mate tea elősegíti a szénhidrátok lebontását;
- a HCA csökkenti a zsírsavak mobilizálódását, megakadályozza, hogy a szénhidrátok zsírokká alakuljanak, ami zsírraktározáshoz vezetne, elősegíti a testsúlycsökkentést azáltal, hogy mérsékli az étvágyat. Az L-carnitin zsírétető hatású, segíti a raktározott zsír energiává alakítását, azaz a lebontását. A króm, mint nyomelem igen fontos szerepet játszik a testsúly – szabályozásban, a szervezet szénhidrát anyagcseréjében és a cukorháztartás szabályozásában. A bromelin az ananász gyümölcséből és szárából kivont enzim, amely a lebontó folyamatokban játszik szerepet;

- fogyasztása erős zsírégető hatása miatt az ABC fogyókúra „B” szakaszában (zsírégetés) egész napra elosztva, de legkésőbb lefekvés előtt 3-4 órával javasolt,
- optimális hatóanyag összetételű zsírégető italmix, melynek minden egyes összetevője megkönnyíti, felgyorsítja az Ön fogyását;
- az Extra zsírégető italmix alapjául szolgáló zöld- és fehér tea anyagcserére gyakorolt jótékony hatása közismert, hatóanyagaik serkentik a metabolizmust, a „felpörgetett” anyagcsere pedig a zsírbontást segíti.

Fehér tea

152. Ezt a terméket is a Larabay Food Kft. gyártotta. Forgalmazása folyamatos volt a vizsgált időszakban az alábbiak szerint:
- a www.zsiregetoklub.hu internetes oldalon, illetve a Zsírégető Klub Heti Étlapon 2010. február 1-től az Experiment Food Kft. is forgalmazta.
 - a www.gastroyal.hu internetes oldalon, illetve a Gastroyal Heti Étlapon keresztül 2010. április 25-ig a Larabay Food Kft. forgalmazta,
 - a www.gastroyal.hu internetes oldalon, illetve a Gastroyal Heti Étlapon keresztül 2010. április 26-tól a Pesti Ebéd Vendéglátás Kft. is forgalmazta,
153. Az eljárás alá vont vállalkozások a vizsgált időszakban a www.gastroyal.hu, a www.zsiregetoklub.hu, illetve a www.nlcafe.hu internetes oldalakon, valamint a heti étlapokban a Fehér Tea termék kereskedelmi kommunikációja során az alábbiak szerint kommunikáltak a termék „zsírégető” hatását a fogyasztók felé:
- erősen zsírégető tea;
 - erősen zsírégető hatású;
 - az erős zsírégető hatáshoz Fehér teánkban hozzájárul még az L- carnitin is, amely segíti a raktározott zsír energiává alakítását (lebontását).

Értékelés

154. Az eljárás alá vontak előadták, hogy „zsírégető” jelzővel a Best of Megadrink, az Extra Zsírégető Italmix, illetve a Fehér tea elnevezésű italokat népszerűsítik. A „zsírégető” kifejezést, mint a köznyelvben elterjedt, súlycsökkentésre utaló jelzöt használják ezeknél az italoknál is.
155. A zsírégető jelző a versenytanács álláspontja szerint is a fogyókúrához, fogyáshoz kapcsolódó kifejezést jelent a megfelelő körültekintéssel eljáró fogyasztó számára, ám ahhoz egyszerű nyelvtani értelmezéssel egyfajta aktív jelentéstartalom is társul. A zsírégető jelző olyan üzenetet hordoz, hogy az ilyen jelzővel ellátott élelmiszer fogyasztása már önmagában is fogyást eredményez.
156. Ellentétben az egész napos étrendek egyes elemeinél elemzettekkel, a versenytanács álláspontja szerint az ebben a fejezetben vizsgált saját márkás italok kereskedelmi kommunikációja során az eljárás alá vontak nem alkalmaztak olyan kommunikációs elemeket, melyek a zsírégető jelző ezen aktív hatást elérő jelentéstartalmát korrigálták volna, így a kérdéses italoknál az vizsgálandó, hogy azok fogyasztása közvetlen és aktív módon eredményez-e fogyást.

157. Ezen közvetlen és aktív módon elérhető fogyasztó hatás alátámasztására közvetlenül a termékekre vonatkozó kutatási eredményeket az eljárás alá vontak nem bocsátottak a vizsgálat rendelkezésére, állításait az italok összetevőihöz kapcsolható élettani hatásokkal kívánták igazolni.
158. A „zsírégető” jelzővel népszerűsített italok kapcsán az eljárás alá vont által felkért szakértők előadták, hogy az ilyen italok alapvető feltétele, hogy natív (természetes) cukrot ne tartalmazzanak, de antioxidánsokban, ásványi anyagokban, vitaminokban gazdagok legyenek. Ilyen a zöld, fehér, fekete és mate tea, mely C-vitamint, L-carnitint, biokrómot, bromelint, polifenolt és HCA-t (hydroxí citric acid) tartalmaz. (A HCA-t a *Garcinia cambogia* (más néven tarkabogyó) gyümölcsének héjából vonják ki.) Vannak tehát bizonyos olyan adalékok, amelyek alacsony kalóriabevitel mellett fokozzák a zsírok lebontását, tehát a zsírégetést. Ennek egyik eklatáns példája a karnitin, amely sejtkultúrában végzett és humán adatok alapján is elősegíti a zsírsavak oxidációját és az antioxidáns hatást is. Ezt részben a zsírok felépítéséért és lebontásáért felelős gének befolyásolásával éri el. A napi folyadék bevitelhez adagolt L-carnitin tehát segíti a zsír lebontását és véd a káros oxidatív folyamatoktól.
159. Ezen szakértői állásfoglalás alátámasztására egyéb hivatkozásokat – EFSA (Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság) vagy OÉTI állásfoglalást az eljárás alá vontak nem csatoltak.
160. A vizsgált időszakban az 1924/2006 EK rendelet 13. cikkének 2 bekezdése alapján az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet (a továbbiakban: OÉTI) által készített, az általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokon alapuló egészségre vonatkozó állítások nemzeti listáján a vizsgált termékek hivatkozott összetevőiről az alábbi állítások voltak elérhetők:
- „a) Tápanyag, vagy egyéb anyag, növekedésben, fejlődésben és a szervezet működésében játszott szerepére vonatkozó állítások
213. L-karnitin – Zsíryanycsere/Energiatermelés – Lásd fent – Kézikönyv – *meggyőző* – Az L-karnitin részt vesz a sejtszintű zsíryanycserében és energiatermelő folyamatokban.
251. Zöld tea (EGCG) (*Camellia sinensis*) – zsír anyagcsere és energiatermelés/hőtermelés – legalább 200 mg/nap EGCG és 200 mg/nap koffein bevitel, illetve ezt tartalmazó zöld tea, vagy kivonat – humán tanulmányok – *lehetséges*
- A zöld tea hatóanyagai (koffein, EGCG) hozzájárulhatnak a szervezet energiatermelésének és zsíryanycseréjének növeléséhez.
164. Króm – szénhidrát, zsír és fehérje anyagcsere – a 90/496/EEC irányelv szerinti jelentős mennyiség (RDA 15 %) – hivatalos szakértői testület és szakértői testület, klinikai tanulmányok – *valószínű* – A króm az inzulin hatásának elősegítésén keresztül befolyásolhatja a szénhidrát, fehérje és zsíryanycserét. A szénhidrát anyagcsereére gyakorolt kedvező hatás miatt a cukorbetegnek különösen figyelemmel kell lenni a megfelelő króm bevitelre. Nem inzulinfüggő, 2-es típusú cukorbetegségben a króm kedvezően befolyásolhatja a szénhidrát és lipid anyagcserét.

- c) Fogyással, testtömeg kontrollal, az éhségérzet csökkentésével, a jóllakottság érzésének növelésével, az étrendből hasznosítható energiamennyiség csökkentésével kapcsolatos állítások
1. Garcinia cambogia – testtömeg kontroll – 1,5 g Garcinia cambogia kivonat naponta (kb. 750 mg HCA), főétkezésenként egyenletesen elosztva – áttekintő és egyedi szakirodalmi közlemények – *valószínű/lehetséges* – A Garcinia cambogia kivonat hozzájárulhat a testtömeg csökkentő étrend eredményességéhez. A garcinia cambogia hidoxi citromsav tartalma elősegíti a zsírok energiává alakulását és így hozzájárulhat a testtömeg csökkentő étrend eredményességéhez.
 3. Epigallocatechin-3-gallate (EGCG) / Zöld tea kivonat, EGCG-ben gazdag – testtömeg kontroll – 115-300 mg/nap Intervenciós vizsgálatok epidemiológiai adatokkal alátámasztva, állat és in-vitro kísérlet – *valószínű* – Segíthet a normális testtömeg megtartásában és a testtömeg szabályozásban / hozzájárulhat a test zsírtartalmának csökkentéséhez / segítheti a zsírsavak lebontását / elősegítheti a zsírsav oxidációt. Egészséges étkezéssel és testmozgással alkalmazva elősegítheti a testtömeg szabályozást.
 7. Króm – testtömeg kontroll – a 90/496/EEC irányelv szerinti jelentős mennyiség (RDA 15 %) – tanulmányok – *lehetséges* – A króm kiegészítés résztvevője lehet a testtömeg-csökkentő étrendnek.”

161. A versenytanács álláspontja szerint az eljárás alá vontak által, a kérdéses termékek kereskedelmi kommunikációja során alkalmazott, fentebb felsorolt összetevőkre vonatkozó állítások nem feleltethetők meg az OÉTI nemzeti listájába felvett és tudományosan alátámasztottnak tekintett állítás mintáknak, mivel:

- maga a hatóanyag nem lelhető fel a listában (pl.: bromelin), vagy
- a hatóanyagnak kommunikált hatások nem lelhetőek fel a nemzeti listában (pl.: „a HCA mérsékli az étvágyat”, vagy „Az L-carnitin zsírégető hatású, segíti a raktározott zsír energiává alakítását, azaz a lebontását”), vagy
- a hatóanyagnak kommunikált hatás ugyan párhuzamba állítható a nemzeti listában foglaltakkal, a jelzett hatóanyagok valóban szerepet játszhatnak a fogyásban, ám a nemzeti lista ezeket a hatásokat feltételes módban, lehetséges hatásként közöli, míg a vizsgált kereskedelmi kommunikációk összehatásként biztosan bekövetkező hatásként összegzik a hatóanyagoknál említetteket (pl: erős zsírégető hatású termék, nagyon erős zsírégető hatás stb.)

162. Egyéb bizonyíték hiányában a fentiek alapján valótlannak minősül a Best of Megadrink, az Extra Zsírégető Italmix, illetve a Fehér tea elnevezésű termékeknek tulajdonított „zsírégető” hatás. Mindezek alapján a versenytanács álláspontja szerint megállapítható, hogy az eljárás alá vont vállalkozások ezen termékekre vonatkozó tájékoztatása megvalósította az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésnek bg) pontjában foglaltakat és ezzel megsértették az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdését.

C./ Az egészségre ható állítások

Az eljárás alá vontak a vizsgált időszakban háromféle saját gyártású termékkel kapcsolatban tettek egészségre ható állításokat.

NoCell tea

163. Ezt a terméket a Larabay Food Kft. gyártotta. Forgalmazását az eljárás alá vontak 2010. április 12-én kezdték meg az alábbiak szerint:

- a www.gastroyal.hu internetes oldalon, illetve a Gastroyal Heti Étlapon keresztül 2010. április 25-ig a Larabay Food Kft.,
- a www.gastroyal.hu internetes oldalon, illetve a Gastroyal Heti Étlapon keresztül 2010. április 26-tól a Pesti Ebéd Vendéglátás Kft.,
- a www.zsiregetokklub.hu internetes oldalon, illetve a Zsírétető Klub Heti Étlapon a forgalmazás megkezdésétől az Experiment Food Kft.

Az eljárás alá vontak adatszolgáltatása szerint a termék reklámozása az Experiment Food Kft. (II.r.) tevékenységi körébe tartozik.

164. A NoCell tea kapcsán az eljárás alá vont vállalkozások a vizsgált időszakban az alábbi egészségre ható állításokat tették:

- Nyerd meg a csatát a narancsbőr ellen! Új NoCell narancsbőr elleni tea
- Cellulitisz (narancsbőr) jelentős csökkentése
- A NoCell rendszeres fogyasztása - a megfelelő étrend kiegészítéseként - igazán hatékony segítséget nyújthat a cellulitisz (narancsbőr) látható jeleinek jelentős csökkentésében, egyes esetekben akár tünetmentessé válásában
- A NoCell teát számos olyan válogatott alkotórészből válogattuk össze, amely a zsírszövetekben felgyülemlett mérgegyanyagok kiürülését szolgálják.
- A zsírszövetekben felgyülemlett mérgegyanyagok kiürítését és a kötőszövetek regenerálását szolgálja.
- Összetevőkre vonatkozó állítások:
 - Búzafehérje: magas enzim- és klorofill tartalma segíti a méregtelenítés folyamatát.
 - Zöld tea: élénkíti és gyorsítja a szervezet salaktalanítási folyamatait.
 - Kertizsálya: a mérgegyanyagok kiürülése következtében fellazuló kötőszöveteket regenerálja.

165. A fenti állítások alátámasztására az eljárás alá vontak nem bocsátottak bizonyítékot a vizsgálat rendelkezésére.

166. Bizonyíték hiányában valótlannak minősülnek a terméknek tulajdonított egészségre gyakorolt hatások. Mindezek alapján a versenytanács álláspontja szerint megállapítható, hogy az eljárás alá vont vállalkozások ezen tájékoztatása megvalósította az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésnek b) pontjában foglaltakat és ezzel megsértették az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdését.

Cophee és Cophee Ice

167. Ezeket a termékeket is a Larabay Food Kft. gyártotta. Forgalmazását az eljárás alá vontak 2010. április 19-én kezdték meg az alábbiak szerint:

- a www.gastroyal.hu internetes oldalon, illetve a Gastroyal Heti Étlapon keresztül 2010. április 25-ig a Larabay Food Kft.,
- a www.gastroyal.hu internetes oldalon, illetve a Gastroyal Heti Étlapon keresztül 2010. április 26-tól a Pesti Ebéd Vendéglátás Kft.,
- a www.zsiregetokklub.hu internetes oldalon, illetve a Zsírétető Klub Heti Étlapon a forgalmazás megkezdésétől az Experiment Food Kft.

Az eljárás alá vontak adatszolgáltatása szerint a termék reklámozása az Experiment Food Kft. (II.r.) tevékenységi körébe tartozik.

168. Az eljárás alá vont vállalkozások a vizsgált időszakban a www.gastroyal.hu, illetve a www.zsiregetokklub.hu internetes oldalakon, valamint a heti étlapokban a Cophee és a Cophee Ice termékek kereskedelmi kommunikációja során a termékek összetevőjeként feltüntetett ganodermának az alábbi egészségre ható állításokat tulajdonította a fogyasztók felé:

- képes lehet a szervezet lúgosítására,
- nem savasítja, hanem lúgosítja a szervezetet,
- erősítheti az immunrendszert,
- fokozhatja a szervezet öngyógyító képességét,
- fokozhatja a veseműködést,
- védheti a májat, így jelentősen támogathatja a szervezet méregtelenítési folyamatait.

169. A vizsgált állítások kapcsán az eljárás alá vontak előadták, hogy az alkalmazott egészségre gyakorolt hatásra utaló állítások nem a termékekhez, hanem a termékben található, adott hozzáadott tápanyagokra vonatkoznak. Ezek az állítások a termék leírásától a fogyasztók számára jól láthatóan elkülönülten jelentek meg és kizárólag a termékekben megtalálható anyagokra vonatkoznak. Ennek célja, hogy a fogyasztó választani tudjon a különböző termékek között aszerint, hogy mely hatás elősegítését várja az adott hatóanyagtól, tápanyagtól.

170. A versenytanács gyakorlata alapján azonban elmondható, hogy a fogyasztók úgy értelmezik a reklámállításokat, hogy azok a reklámokban megnevezett, a sajtóreklámokban és szórólapon fényképpel is megjelenített termékekre vonatkoznak, még akkor is, ha a szöveg bizonyos esetekben a termékben szereplő valamelyik hatóanyagra vonatkozik. (Vj-19/2008/30. és 71.)

171. A ganoderma egészségre gyakorolt hatásának alátámasztására az eljárás alá vontak az 1924/2006 EK rendelet 13. cikkének (2) bekezdése alapján az Egyesült Királyság által készített, az általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokon alapuló egészségre vonatkozó állítások nemzeti listáját csatolták, melyben szerepel a „ganoderma”¹.

172. A versenytanács álláspontja szerint azonban a hivatkozott bizonyíték nem alkalmas a kommunikációban közölt állítások alátámasztására, mivel a hivatkozott listában is csak az immunrendszert támogató hatás került feltüntetésre (Health relationship – immune support), mint az Egyesült Királyság által tudományosan igazoltnak tekintett, elfogadott állítás.

Ennek a vizsgált állítások közül kizárólag az „erősítheti az immunrendszert” állítás feleltethető meg, az alábbi állítások azonban jelentősen túlmutatnak ezen:

- képes lehet a szervezet lúgosítására,
- nem savasítja, hanem lúgosítja a szervezetet
- fokozhatja a szervezet öngyógyító képességét,
- fokozhatja a veseműködést,

¹ Vj-82-23/2010. számú irat 3. számú melléklete: „Reishi mushroom (Ganoderma lucidum) and extracts – Health Relationship: immune support”

- védheti a májat, így jelentősen támogathatja a szervezet méregtelenítési folyamatait.

173. A versenytanács megjegyzi, hogy az úgynevezett nemzeti listákban szereplő állítások nem tekinthetők az 1924/2006/EK rendelet szerinti elfogadott állítások listájának, hanem első lépésben az EU konszolidált lista alapját képezték, mely konszolidált lista EFSA (Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság) általi értékelését követően alakul ki a jövőben a közösségi szinten elfogadott állítások listája.

Ugyancsak megjegyzendő, hogy az EFSA azóta vizsgálta a ganoderma immunrendszert támogató hatását és 2011. június 30-án publikált tudományos állásfoglalásában úgy nyilatkozott, hogy nem állapítható meg ok-okozati összefüggés a ganoderma tartalmú élelmiszerek fogyasztása és a nekik tulajdonított hatás között.¹

Eljárás alá vontak arra is hivatkoztak, hogy a Versenytanács félreértette az EFSA állásfoglalását, mert az nem cáfolta a ganoderma előnyös tulajdonságait, csak a hatásmechanizmussal kapcsolatban vetett fel kételyeket. Ezzel kapcsolatban a Versenytanács utal még a 2012. májusában megjelent 412/2012/EU rendeletre is, amely nem tartalmazza a ganoderlát, mint bevizsgált és elfogadott anyagot, így vele kapcsolatban engedélyezett állításokat sem tartalmaz.

Ebből a Versenytanács azt a következtetést vonja le, hogy még a mai ismeretek alapján sem igazolt elfogadott módon az az állítás, amelyet az eljárás alá vontak alkalmaztak kommunikációjuk során.

174. Egyéb bizonyíték hiányában tehát valószínűleg minősülnek a terméknek tulajdonított egészségre gyakorolt hatások. Mindezek alapján a versenytanács álláspontja szerint megállapítható, hogy az eljárás alá vont vállalkozások fentiekben részletezett tájékoztatása a *Cophee* és a *Cophee Ice* termékekkel kapcsolatban megvalósította az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésnek b) pontjában foglaltakat és ezzel megsértették az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdését.

Vitafriss Narancslé

175. Ezt a terméket is a Larabay Food Kft. gyártotta. A vizsgált időszak kezdete óta forgalomban van az alábbiak szerint:

- a www.zsiregetoklub.hu internetes oldalon, illetve a Zsírétető Klub Heti Étlapon 2010. február 1-től az Experiment Food Kft. is forgalmazta.
- a www.gastroyal.hu internetes oldalon, illetve a Gastroyal Heti Étlapon keresztül 2010. április 25-ig a Larabay Food Kft. forgalmazta,
- a www.gastroyal.hu internetes oldalon, illetve a Gastroyal Heti Étlapon keresztül 2010. április 26-tól a Pesti Ebéd Vendéglátás Kft. is forgalmazta,

176. Az eljárás alá vont vállalkozások a vizsgált időszakban a www.gastroyal.hu, illetve a www.zsiregetoklub.hu internetes oldalakon, valamint a heti étlapokban a Vitafriss Narancslé kereskedelmi kommunikációja során az alábbi egészségre gyakorolt hatásokat tulajdonította a terméknek és közvetítette a fogyasztók felé:

¹ „The Panel concludes that a cause and effect relationship has not been established between the consumption of the food(s)/food constituent(s) which are the subject of the health claims and a beneficial physiological effect related to the induction of cytokine production.” EFSA Journal 2011;9(6):2228 [58 pp.].
<http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/2228.htm>

- hatékony antioxidánsban gazdag, mely semlegesíti a káros molekulákat
- magas vitamin és ásványianyag-tartalma segíti a szervezetet a betegségek elleni védekezésben
- fokozza az immunrendszer működését
- segít megelőzni különböző típusú vírus- és baktériumfertőzéseket
- segít a nátha megelőzésében és kezelésében
- megakadályozza a skorbut kialakulását
- narancs nagyon sok antioxidánst tartalmaz, ezért nagy szerepet tulajdonítanak neki a rák megelőzésében, védelmet nyújt a rákkeltő anyagok (szabad gyökök) hatása ellen.
- nyugtató hatása van
- folyamatos fogyasztása javítja a vérkeringést
- gyógyítja a sebeket, az égési sérüléseket és a vérző fogínyt
- meggyorsítja a műtét utáni sebgyógyulást, hegképződést
- fokozza a húgyúti fertőzések kezelésére adott gyógyszerek hatékonyságát
- elősegíti a vér koleszterinszintjének csökkenését
- természetes hashajtóként hat
- csökkenti a vénás vérrögök gyakoriságát
- mérsékli sok allergiát előidéző anyag hatását

177. Az állítások alátámasztására az eljárás alá vontak az 1924/2006 EK rendelet 13. cikkének 2 bekezdése alapján az OÉTI által készített, az általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokon alapuló egészségre vonatkozó állítások listáját csatolták, melyben szerepel a „C-vitamin”.

178. A listán a C-vitaminnal kapcsolatosan az alábbi állításokat emelték ki az eljárás alá vontak:

- A C-vitamin antioxidáns hatása révén, fontos szerepet játszik a szervezet védekező rendszerének működésében.
- Segíti az immunrendszer megfelelő működését.
- Segíti az immunrendszert a baktériumokkal és vírusokkal szembeni védekezésben.
- A C-vitamin szerepet játszik a kötőszövet megfelelő működésében, szerkezetének kialakításában, ezáltal az így a bőr, a csontok és a porc egészségének megőrzésében. - Hozzájárul a haj, a köröm és a bőr egészségének megőrzéséhez.
- A C-vitamin szerepet játszik a vérerek normál struktúrájának fenntartásában.
- Elősegíti a szív és a keringési rendszer egészséges működését.

E lista állításai az eljárás alá vontak álláspontja szerint tudományosan megalapozzák a narancs tartalmú italok C-vitamin tartalmával kapcsolatos jótékony hatásra vonatkozó állításokat.

179. Az OÉTI által készített úgynevezett nemzeti lista az alábbi 7 pontban tartalmazza a C-vitamint:

101. A C-vitamin antioxidáns hatása révén hozzájárul a szervezetben zajló káros oxidatív folyamatok gátlásához.

Dohányzás, passzív dohányzás esetén, hozzájárulhat a természetes antioxidáns védelem fenntartásához.

102. A C-vitamin szabad gyökökre gyakorolt kedvező hatása hozzájárulhat a kognitív képességek korral járó hanyatlásának csökkentéséhez.

103. A C-vitamin antioxidáns hatása révén, fontos szerepet játszik a szervezet védekező rendszerének működésében.

Segíti az immunrendszer megfelelő működését.

A C-vitamin antioxidáns hatásánál fogva segíti az immunrendszer működését.

Segíti az immunrendszert a baktériumokkal és vírusokkal szembeni védekezésben.

104. A C-vitamin szükséges az idegrendszer normál működéséhez.

105. A C-vitamin szerepet játszik a kötőszövet megfelelő működésében, szerkezetének kialakításában, ezáltal az íny, a bőr, a csontok és a porc egészségének megőrzésében.

Hozzájárul a haj, a köröm és a bőr egészségének megőrzéséhez.

106. A C-vitamin fontos szerepet játszik a táplálékkal bevitt vas felszívódásában.

107. A C-vitamin szerepet játszik a vérerek normál struktúrájának fenntartásában.

Elősegíti a szív és keringési rendszer egészséges működését.

180. A fent idézett pontok közül – a 102. pontban foglaltak kivételével – az OÉTI a C-vitamin és a felsorolt állításokat megalapozottságát **meggyőzőnek**, míg a 102. pontban foglalt állítást megalapozottságát klinikai tanulmányok alapján **valószínűnek** minősítette, így versenytanács álláspontja szerint a listán szereplő állításoknak megfeleltethető, az eljárás alá vont által tett állítások alkalmazása megalapozottnak tekinthető.

181. A versenytanács álláspontja szerint eljárás alá vontak által alkalmazott, fentebb felsorolt állítások közül azonban az alábbiak nem feleltethetők meg az OÉTI nemzeti listájába felvett és tudományosan alátámasztottnak tekintett állítás mintáknak:

- narancs nagyon sok antioxidánsot tartalmaz, ezért nagy szerepet tulajdonítanak neki a rák megelőzésében, védelmet nyújt a rákkeltő anyagok (szabad gyökök) hatása ellen,
- nyugtató hatása van,
- folyamatos fogyasztása javítja a vérkeringést,
- gyógyítja a sebeket, az égési sérüléseket és a vérző fogínyt,
- meggyorsítja a műtét utáni sebgyógyulást, hegképződést,
- fokozza a húgyúti fertőzések kezelésére adott gyógyszerek hatékonyságát,
- elősegíti a vér koleszterinszintjének csökkenését,
- természetes hashajtóként hat,
- csökkenti a vénás vérrögök gyakoriságát,
- mérsékli sok allergiát előidéző anyag hatását.

182. A rendelkezésre álló iratok szerint az OÉTI nemzeti listájába felvett és tudományosan alátámasztottnak tekintett állítás mintákon túlmutató hatások állításának alkalmazására kizárólag 2010. júliusában, a www.gastroyal.hu internetes oldalon került sor.

183. Egyéb bizonyíték hiányában ezen állítások valótlannak minősülnek. Mindezek alapján a versenytanács álláspontja szerint megállapítható, hogy az eljárás alá vont vállalkozások tájékoztatása az előző pontban felsorolt állítások tekintetében megvalósította az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésnek b) pontjában foglaltakat és ezzel a II. és III. r. eljárás alá vontak – figyelemmel a 7-8. pontokban írt cég-beadvadásra és a 18. pontban írt átruházási szerződésre - megsértették az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdését.

Lúgosító és méregtelenítő hatásra vonatkozó állítások

Az eljárás alá vontak a vizsgált időszakban háromféle saját gyártású termékkel kapcsolatban tettek a lúgosításra és a méregtelenítésre vonatkozó állításokat.

Best of Megadrink

184. Ezt a terméket a Larabay Food Kft. gyártotta. Forgalmazását az eljárás alá vontak 2010. február 1-én kezdték meg az alábbiak szerint:
- a www.zsiregetokklub.hu internetes oldalon, illetve a Zsírétető Klub Heti Étlapon 2010. február 1-től az Experiment Food Kft. is forgalmazta.
 - a www.gastroyal.hu internetes oldalon, illetve a Gastroyal Heti Étlapon keresztül 2010. április 25-ig a Larabay Food Kft. forgalmazta,
 - a www.gastroyal.hu internetes oldalon, illetve a Gastroyal Heti Étlapon keresztül 2010. április 26-tól a Pesti Ebéd Vendéglátás Kft. is forgalmazta.
185. Az eljárás alá vont vállalkozások a vizsgált időszakban a www.gastroyal.hu, a www.zsiregetokklub.hu, illetve a www.nlcafe.hu internetes oldalakon, valamint a heti étlapokban a Best of Megadrink termék kereskedelmi kommunikációja során az alábbi egészségre gyakorolt lúgosító, méregtelenítő hatásokat tulajdonították a terméknek
- nagyon erősen lúgosító ital;
 - az egyedülálló összetételű italkeverék komplex módon segíti mind a lúgosítás folyamatainak megkönnyítését (ezáltal biztosítva a méregtelenítést, az immunitás fokozását, a legkülönbözőbb betegségek leküzdését), mind pedig a zsírégetés és ezáltal a testsúlycsökkentés;
 - hatóanyag összetételei közül a Chlorella, a Spirulina felelős elsősorban a lúgosításért és a méregtelenítésért.
 - lúgosító hatását a Gastroyal saját fejlesztésű édesvízi mikroalgája biztosítja, amely a különleges feldolgozásnak köszönhetően íztelen, szagtalan, az italok élvezeti értékét nem rontja. A Gastroyal édesvízi mikroalga erős lúgosító és méregtelenítő hatással rendelkezik, létfontosságú aminosavakat tartalmaz.

Extra Lúgosító Italmix

186. Ezt a terméket is a Larabay Food Kft. gyártotta. Forgalmazását az eljárás alá vontak 2010. február 1-én kezdték meg az alábbiak szerint:
- a www.zsiregetokklub.hu internetes oldalon, illetve a Zsírétető Klub Heti Étlapon 2010. február 1-től az Experiment Food Kft. is forgalmazta.
 - a www.gastroyal.hu internetes oldalon, illetve a Gastroyal Heti Étlapon keresztül 2010. április 25-ig a Larabay Food Kft. forgalmazta,
 - a www.gastroyal.hu internetes oldalon, illetve a Gastroyal Heti Étlapon keresztül 2010. április 26-tól a Pesti Ebéd Vendéglátás Kft. is forgalmazta,
187. Az eljárás alá vont vállalkozások a vizsgált időszakban a www.gastroyal.hu, illetve a www.zsiregetokklub.hu internetes oldalakon, valamint a heti étlapokban az Extra Lúgosító Italmix termék kereskedelmi kommunikációja során az alábbi egészségre gyakorolt lúgosító, méregtelenítő hatásokat tulajdonították a terméknek a fogyasztók felé:
- Erősen lúgosító hatású, valódi meggyet tartalmazó termék;

- Az extra lúgosító hatást a Gastroyal saját fejlesztésű édesvízi mikroalgája és a mandulaolaj adja. A Gastroyal saját fejlesztésű édesvízi mikroalgája a különleges feldolgozásnak köszönhetően íztelen, szagtalan, az italok élvezeti értékét nem rontja. - A Gastroyal édesvízi mikroalga létfontosságú aminosavakat tartalmaz, erős lúgosító és méregtelenítő hatással rendelkezik;
- A termék nagyon erős lúgosító hatású.

Méregtelenítő Limonádé

188. A terméket is a Larabay Food Kft. gyártotta. Forgalmazását az eljárás alá vontak 2010. február 1-én kezdték meg az alábbiak szerint:
- a www.zsiregetoklub.hu internetes oldalon, illetve a Zsírétető Klub Heti Étlapon 2010. február 1-től az Experiment Food Kft. is forgalmazta.
 - a www.gastroyal.hu internetes oldalon, illetve a Gastroyal Heti Étlapon keresztül 2010. február 8-tól 2010. április 25-ig a Larabay Food Kft. forgalmazta,
 - a www.gastroyal.hu internetes oldalon, illetve a Gastroyal Heti Étlapon keresztül 2010. április 26-tól a Pesti Ebéd Vendéglátás Kft. is forgalmazta,
189. Az eljárás alá vont vállalkozások a vizsgált időszakban a www.gastroyal.hu, illetve a www.zsiregetoklub.hu internetes oldalakon, valamint a heti étlapokban a Méregtelenítő Limonádé Italmix termék kereskedelmi kommunikációja során az alábbi egészségre gyakorolt lúgosító, méregtelenítő hatásokat tulajdonították a terméknek a fogyasztók felé:
- Lúgosító hatású, frissen facsart citromlével, friss mentalevelekkel készült, frissítő, méregtelenítő hatású ital.
 - A citrom bár természetes savat tartalmaz, mégis igen erősen lúgosító hatású.
 - A Méregtelenítő limonádé mentalevével segíti a szervezet sav-bázis egyensúlyának fenntartását, és hatékonyan támogatja a méregtelenítési folyamatokat.
 - A Méregtelenítő limonádé mentalevével oldja a szervezetben keletkező bomlástermékeket, elősegíti a feleslegesen bekerült ásványi anyagok és sók eltávolítását

Értékelés

190. A „lúgosító” jelző alkalmazásával kapcsolatban az eljárás alá vontak előadták, hogy a szervezet egészséges működéséhez szükséges az úgynevezett sav-bázis egyensúly. Az anyagcserét irányító enzimek, enzimrendszerek leginkább semleges, vagy enyhén lúgos közegben működnek. Az anyagcsere folyamatok normális működése csak 7-7.4-es pH-értékű vegyhatással lehetséges. Az egészséges működéshez testfolyadékokban (pl. vérplazma, nyál) a pH-értéknek enyhén lúgos kémhatásúnak kell lennie. A szervezet működése során az egészséges táplálkozás mellett is melléktermékként savak keletkeznek. A szervezet puffer rendszerein keresztül biztosítja a sav-bázis egyensúlyt. A legtöbb savasító étel állati eredetű, pl. hús, tojás, tejtermékek, míg a legtöbb lúgosító ételek a nyers zöldségek, zöldséglevelek. Egy étel, vagy ital lúgosító hatása alatt az értendő, hogy az étrend a szervezet pH-értékét lúgos irányba befolyásolja. Lúgosító karakterű élelmiszereként az alábbi élelmiszereket jelölték meg általános jelleggel: sajt, tejszín, lekvár, tej, szelídgesztenye, mandula, melasz, illetve a legtöbb zöldségféle. Lúgot képző táplálékként pedig ugyancsak általános jelleggel megjelölték a gyümölcs

féléket (kivéve a szerves savakban gazdag: szilva, áfonya, rebarbara, meggy), illetve a zöldségféléket (kivéve: bab, borsó, lencse).²

191. A dietetikai értelemben vett „méregtelenítés” kapcsán az eljárás alá vontak előadták, elsősorban nem arról van szó hogy definitív mérgeket távolítunk el a szervezetből – bár ez is lehetséges –, hanem azalatt a szervezet természetes a méregtelenítő rendszerét kevésbé terhelő táplálék fogyasztása értendő. Ezáltal pedig a méregtelenítő kapacitás olyan mértékben megnövekszik, hogy még biztonságosabban védi a szervezetet a méreghatásoktól (rákkeltő vegyületektől, szabad gyököktől stb.). A mai dietetikában a leginkább alkalmazott „méregtelenítő” hatású élelmiszer összetevők az antioxidánsok, melyek közvetlenül elősegítik a toxikus hatású vegyületektől való megszabadulást azáltal, hogy a fent említett méregtelenítő rendszereinkhez való könnyebb hozzáférést, illetve a rendszerek gyorsabb regenerálódását segítik elő.
192. A spirulina alga jótékony hatásának alátámasztására az eljárás alá vontak előadták, hogy a Föld legősibb vitális anyaghordozója az alga. Jelenleg több, mint 25.000 algafajta ismert. A dél-, közép-amerikai, ázsiai, óceáni ősi kultúrák évezredek óta élelmiszerként fogyasztják. Az úgynevezett mikroalgák csoportjába mintegy 3.000 algafajta tartozik. Ezek közül az emberi táplálkozás számára kiemelkedő a Spirulina platensis, mely parányi, fonalszerű édesvízi alga. Magas klorofill tartalma szerves anyag szintetizálására oxigéntermelésre tette képessé. Az alga tartalmaz mintegy 2.000 enzimet, 60-70 %-ban növényi fehérjét, 18 féle aminosavat, köztük 8 esszenciális aminosavat, a B-vitaminok teljes skáláját, vasat, káliumot, magnéziumot, béta karotint, lényeges zsírsavakat, mint például gamma linolénsavat, muco- és poliszaharidokat, phycocianint. Sejtfa könnyen emészthető poliszacharidokból áll. Felszívódása 65-80 %, egyes adatok szerint akár 91 %-os is. A szövet számára igen hatékony fehérje forrás, nagy mennyiségű telítetlen zsírsavakat fontos ásványi anyagokat tartalmaz, antioxidáns hatással rendelkezik. A fentiekből következik az eljárás alá vontak által felkért szakértők szerint, hogy antioxidáns, antivirális, antibacteriális, antiallergiás és gyulladáscsökkentő hatása van, de az ajánlott bevétel felső határa napi 50 g.
193. Az eljárás alá vontak előadták továbbá, hogy az 1924/2006 EK rendelet 13. cikkének 2 bekezdése alapján az Európai Unió összes tagállama elkészítette az általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokon alapuló egészségre vonatkozó állítások listáját. Írország nemzeti listáján megtalálható a „spirulina” alga. Az állítások szerint tudományosan bizonyított módon a spirulina antioxidáns és immunrendszer erősítő hatással rendelkezik.³
194. A Versenytanács a Vj-89/2009. számú eljárásban a Gastroyal Turbó fogyókúra étrendre vonatkoztatottan vizsgálta a „fogyaszt, lúgosít, méregtelenít” állítást, melyet az eljárás alá vont Larabay Food Kft. a spirulina alga összetevőnek betudható hatásokkal kívánt alátámasztani. A Versenytanács álláspontja szerint azonban az eljárás alá vont nem igazolta, hogy a Gastroyal Turbó fogyókúra „fogyaszt, lúgosít, méregtelenít.” Egyrészt az eljárás alá vont által akkor becsatolt iratok nem konkrétan a vizsgált

² Vj-82-23/2010. sz. irat 1. számú melléklete 5. pont

³ Vj-82-23/2010. sz. irat 4. számú melléklete: „Spirulina: Health Relationship – antioxidative, Examples of wording: Spirulina is a rich source of antioxidants that help the body to protect against the consequences of oxidative stress Assists the body to protect against oxidation.”

termékre vonatkoztak, azokból nem volt megállapítható, hogy a vizsgált fogyókúra során fogyasztott élelmiszertől várhatók lennének az eljárás alá vont által a Gastroyal Turbó fogyókúrájának tulajdonított hatások.

Másrészt pedig megállapította a Versenytanács, hogy az algák fogyasztása által remélhető élettani változások vonatkozásában köztudomású tényről a kommunikációs eszközökkel megcélzott fogyasztók körében nem lehet beszélni, s az algák állítólagos fogyasztó, lúgosító, méregtelenítő hatásának szakmai körökben való köztudott voltát önmagában cáfolja a Gazdasági Versenyhivatal által belföldi jogsegély formájában megkeresett OÉTI tájékoztatása. E szerint nem állnak rendelkezésre olyan tudományosan alátámasztott vizsgálati eredmények, adatok, amelyek a Gastroyal Turbó fogyókúra elkészítéséhez felhasznált Spirulina platensis és Chlorella vulgaris algák fogyasztó, lúgosító, vagy méregtelenítő hatását igazolnák.

195. Jelen eljárásban az eljárás alá vontak által az előző eljáráshoz képest többletként hivatkoztak, az Írország által az 1924/2006 EK rendelet 13. cikkének 2 bekezdése alapján készített, az általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokon alapuló egészségre vonatkozó állítások listájára, mely listán szerepel a spirulina alga. A versenytanács álláspontja szerint azonban a hivatkozott bizonyíték nem alkalmas a kommunikációban közölt „lúgosító” hatás alátámasztására, mivel a hivatkozott listában is csak az antioxidáns hatás (Health relationship – antioxidative) szerepel, mint Írország által tudományosan igazoltnak tekintett, elfogadott állítás.

196. A versenytanács ismételen rámutat arra, hogy az ügynevezett nemzeti listákban szereplő (korábbi) állítások nem tekinthetők az 1924/2006/EK rendelet szerinti elfogadott állítások listájának, hanem első lépésben az EU konszolidált lista alapját képezték, mely konszolidált lista EFSA (Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság) általi értékelését követően alakult ki a közösségi szinten elfogadott állítások listája. (lásd 412/2012/EU rendelet)

197. Ugyancsak megjegyzendő, hogy az EFSA azóta vizsgálta a spirulina antioxidáns hatását és 2010. február 25-én, tehát a vizsgált időszakban publikált tudományos állásfoglalásában úgy nyilatkozott, hogy nem állapítható meg ok-okozati összefüggés a spirulina tartalmú élelmiszerek fogyasztása és a nekik tulajdonított hatás között.⁴

198. A Méregtelenítő Limonádé *lúgosító hatását* az eljárás alá vontak a citromnak tulajdonították kereskedelmi kommunikációjukban, azonban a citrom lúgosító hatásának alátámasztására az eljárás alá vontak nem csatoltak bizonyítékot, mindössze azon általános szakértői véleményt, hogy általában a gyümölcsfélék – az oxálsavat, illetve benzoésavat, vagy anyagcsere folyamatokban teljesen le nem bomló szerves savakat tartalmazók kivételével (pl: szilva, áfonya meggy) – lúgot képző táplálékok. Ezen vélemény azonban egyéb bizonyíték hiányában nem támasztja alá, hogy a vizsgált termék valamennyi összetevőjének együttes hatásaként lúgosító hatású lenne.

⁴ „The Panel concludes that a cause and effect relationship has not been established between the consumption of the food(s)/food constituent(s) evaluated in this opinion and the protection of body cells and molecules such as DNA, proteins and lipids from oxidative damage.” EFSA Journal 2010; 8(2):1489 [63 pp.].
<http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/1489.htm>

199. A Méregtelenítő Limonádé *méregtelenítő hatását* az eljárás alá vontak a mentalevélnak tulajdonították, azonban ennek alátámasztására bizonyítékot nem csatoltak.
200. A versenytanács megjegyzi, hogy az OÉTI által készített úgynevezett nemzeti lista a 263. pontjában ugyan tartalmazza a mentalevelet – „263. A mentalevél (kivonat) hozzájárul a normális emésztés fenntartásához. A mentalevél (kivonat) hozzájárul a gasztrointesztinális jó közérzet fenntartásához, enyhe emésztési panaszok pl. teltségérzet, puffadás elkerüléséhez.” – a versenytanács álláspontja szerint azonban eljárás alá vontak által alkalmazott méregtelenítő hatás nem feleltethető meg ennek az OÉTI nemzeti listájába felvett és tudományosan alátámasztottnak tekintett állítás mintának.
201. A versenytanács ugyancsak megjegyzi, hogy az EFSA fentebb idézett, 2010. február 25-én, tehát a vizsgált időszakban publikált tudományos állásfoglalásában nem csak a spirulina, hanem a citrom antioxidáns hatását is vizsgálta – mely az eljárás alá vontak által csatolt szakértői vélemény szerint a dietetikai értelemben vett méregtelenítés fontos eleme – , és megállapította, hogy nem állapítható meg ok-okozati összefüggés a citrom tartalmú élelmiszerek fogyasztása és a nekik tulajdonított antioxidáns hatás között.
202. A versenytanács álláspontja szerint a „méregtelenítő” jelző használata megtévesztő jellege megállapítható azon eljárás alá vont által kért szakértői vélemény alapján is, hogy a méregtelenítés dietetikai értelemben közvetett módon segíti csak a mérgeanyagok szervezetből való kiürülését azáltal, hogy nem terheli tovább mérgeanyagokkal a szervezetet. A méregtelenítő jelző ugyanis önmagában az Fttv. szerinti átlagfogyasztó számára épp **aktív méregtelenítést jelent**, vagyis azt, hogy adott esetben a méregtelenítő jelzővel hirdetett termék közvetlenül hozzájárul a mérgeanyagok szervezetből való kiürüléséhez.
203. Egyéb bizonyíték hiányában tehát valótlannak minősülnek a Best of Megadrint, az Extra Lúgosító Italmix, illetve a Méregtelenítő Limonádé termékeknek tulajdonított lúgosító, méregtelenítő hatások. Mindezek alapján a versenytanács álláspontja szerint megállapítható, hogy az eljárás alá vont vállalkozások tájékoztatása megvalósította az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésnek b) pontjában foglaltakat és ezzel megsértették az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdését.

Az Éltv. alkalmazása (204-215. pontok)

204. Az Éltv. 25. §-ának (3) bekezdése szerint a 10. §-ának (2)-(4) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértése esetén az eljárás lefolytatására a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvényben meghatározott hatóság jogosult az ott meghatározott szabályok szerint azzal, hogy a végső fogyasztó az Fttv. alkalmazásában fogyasztónak minősül akkor is, ha nem természetes személy.
205. Az Fttv. 17. §-ának (1) bekezdése szerint az e törvényben meghatározott hatóság jár el az e törvény szerinti eljárásban akkor is, ha külön törvény, illetve az annak végrehajtására kiadott jogszabály vagy az európai unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó rendelkezésének megsértése tekintetében külön törvény így rendelkezik. az ilyen eljárásban az eljáró

hatóság vizsgálja mind az e törvény, mind pedig a külön törvény, illetve az annak végrehajtására kiadott jogszabály, illetve az európai unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó rendelkezéseinek megsértését.

206. Mivel az Éltv. az Fttv. hatásköri szabályaira utal, az Éltv. megsértése esetén is a gazdasági verseny érdemi érintettségének megállapíthatóságát kell vizsgálni. Mint azonban az Fttv. alkalmazása kapcsán már kifejtésre került, az eljárás alá vontak „fogyasztó” étrendeket, illetve saját márkás termékeket népszerűsítő kereskedelmi gyakorlata során alkalmazott kommunikációs eszközök kapcsán megállapítható a gazdasági verseny érdemi érintettsége az Fttv. 11. §-a alapján. Ezért a GVH jelen versenyfelügyeleti eljárásban az Éltv. rendelkezései alapján is eljár az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése értelmében.

A kereskedelmi gyakorlat Éltv. szerinti értékelése

A fogyasztó mértékére, illetve ütemére vonatkozó állítások értékelése

207. Az Éltv. 10. §-a (2) bekezdésének b) pontja szerint az étel- és ital- jelölés és az alkalmazott jelölési módszer nem tévesztheti meg a végső fogyasztót azáltal, hogy az étel- és ital- jelölésnek olyan hatást vagy tulajdonságot tulajdonít, amelyekkel az valójában nem rendelkezik.

208. Mivel az Éltv. 25. §-ának (3) bekezdése szerint az Éltv. 10. §-ának (2)-(4) bekezdésének megsértésére irányuló eljárás során az Fttv. rendelkezései az irányadóak, ezért ez esetben is alkalmazandó az Fttv. 14. §-a, amely alapján a tényállítás valóságát a vállalkozás köteles igazolni.

209. Az eljárás alá vont vállalkozások nem támasztották alá megfelelően, hogy az egyes étrendek fogyasztásával az általuk megadott testtömeg csökkenés mértéke az átlagfogyasztók számára is elérhetőek, ezért a versenytanács szerint megállapítható, hogy az eljárás alá vont vállalkozások megtévesztették a végső fogyasztót, az eljárás alá vontak tehát ezen magatartásukkal megsértették az Éltv. 10. §-a (2) bekezdésének b) pontját.

A „zsírregető” jelzõt tartalmazó állítások értékelése a „fogyasztó” étrendek egyes összetevõi, illetve egyes saját márkás termékek esetén

210. Az egész napos étrendek elemeként értelmezendõ ételek esetén alkalmazott kereskedelmi kommunikációkban használt „zsírregető” jelzővel kapcsolatban a Versenytanács álláspontja szerint a vizsgálat során beszerzett bizonyítékok alapján nem volt megállapítható a jogsértés és az eljárás folytatásától sem volt további eredmény várható ebben a körben.

Erre tekintettel a Versenytanács az eljárást – az alkalmazandó Tpv. 72.§. (1) bekezdés a./ pontja alapján - ebben a körben végzésével megszüntette.

211. Az eljárás alá vont vállalkozások azonban - az előzőekben már kifejtettek szerint - nem támasztották alá megfelelően, hogy a **Best of Megadrink**, az **Extra Zsírregető**

Italmix, illetve a *Fehér Tea* elnevezésű termékek rendelkeznek a nekik tulajdonított „zsírégető” tulajdonsággal, ezért a versenytanács álláspontja szerint megállapítható, hogy az eljárás alá vont vállalkozások megtévesztették a végső fogyasztót, az eljárás alá vontak tehát ezen magatartásukkal megsértették az Éltv. 10. §-a (2) bekezdésének b) pontját.

Egészségre ható állítások

NoCell tea

212. Az eljárás alá vont vállalkozások az előzőekben már kifejtettek szerint nem támasztották alá megfelelően azt sem, hogy a NoCell tea elnevezésű termék rendelkezik a neki tulajdonított egészségre ható tulajdonságokkal, ezért a versenytanács szerint megállapítható, hogy az eljárás alá vont vállalkozások megtévesztették a végső fogyasztót, az eljárás alá vontak tehát ezen magatartásukkal megsértették az Éltv. 10. §-a (2) bekezdésének b) pontját.

Cophee és Cophee Ice

213. Az eljárás alá vont vállalkozások az előzőekben már kifejtettek szerint nem támasztották alá megfelelően azt, hogy a Cophee és Cophee Ice elnevezésű termékek rendelkeznek a nekik tulajdonított egészségre ható tulajdonságokkal, ezért a versenytanács szerint megállapítható, hogy az eljárás alá vont vállalkozások megtévesztették a végső fogyasztót, az eljárás alá vontak tehát ezen magatartásukkal megsértették az Éltv. 10. §-a (2) bekezdésének b) pontját.

Vitalfriss Narancslé

214. Az eljárás alá vont vállalkozások az előzőekben már kifejtettek szerint nem támasztották alá megfelelően azt sem, hogy a Vitalfriss Narancslé elnevezésű termék rendelkeznek valamennyi, nekik tulajdonított egészségre ható tulajdonsággal, ezért a versenytanács szerint megállapítható, hogy az eljárás alá vont vállalkozások megtévesztették a végső fogyasztót. Az eljárás alá vontak tehát ezen magatartásukkal megsértették az Éltv. 10. §-a (2) bekezdésének b) pontját.

A lúgosító, méregtelenítő hatásra vonatkozó állítások értékelése

215. Az eljárás alá vont vállalkozások az előzőekben már kifejtettek szerint nem támasztották alá megfelelően, hogy a Best of Megadrink, az Extra Lúgosító Italmix illetve a Méregtelenítő Limonádé elnevezésű termékek rendelkeznek a nekik tulajdonított lúgosító, méregtelenítő tulajdonsággal, ezért a versenytanács szerint megállapítható, hogy az eljárás alá vont vállalkozások megtévesztették a végső fogyasztót. Az eljárás alá vontak tehát ezen magatartásukkal megsértették az Éltv. 10. §-a (2) bekezdésének b) pontját.

VII. Felelősségi kérdések

216. Az Fttv. – a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatti felelősségről rendelkező – 9. §-ának (1) bekezdése értelmében a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll. A jelen eljárásban a GVH versenytanácsa megállapíthatónak látja mindhárom eljárás alá vont vállalkozás esetén a felelősség fennállását az alábbiak szerint.

Egyes „fogyasztó” étrendekkel kapcsolatos felelősség

217. A jelen eljárásban megállapítható, hogy a Larabay Food Kft.-nek – mint gyártónak és nagykereskedőnek - a vizsgált időszakban a vizsgálattal érintett egyes „fogyasztó” étrendek népszerűsítése közvetlen érdekében állt a www.gastroyal.hu, illetve a Gastroyal Heti Étlapokon keresztüli értékesítésből származó árbevétel révén az alábbiak szerint:

- Gastroyal Turbó fogyókúra – 2009. július 1-je és 2010. április 25-ike között,
- Szénhidrátszegény napi étrend – 2009. július 1-je és 2010. április 25-ike között,
- 90 napos étrend – 2009. július 1-je és 2010. január 31-ike között,
- Gastroyal Színes Leves kúra – 2009. július 1-je és 2009. november 22-ike, valamint 2010. január 4-ike és 2010. január 31-ike között,
- Gastroyal Zsírétető kúra – 2009. november 23-ika és 2009. december 20-ika között,
- Káposztaleves kúra – 2009. július 1-je és 2009. július 5-ike, valamint 2010. április 12-ike és 2010. április 25-ike között,
- For Men étrend – 2009. július 1-je és 2010. április 25-ike, valamint 2010. január 4-ike és 2010. január 31-ike között.

218. Az Experiment Food Kft.-nek a vizsgált időszakban a vizsgálattal érintett egyes fogyasztó étrendek népszerűsítése közvetlen érdekében állt a www.zsiregetokklub.hu, illetve a Zsírétető Klub Heti Étlapokon keresztüli értékesítésből származó árbevétel révén az alábbiak szerint:

- Gastroyal Turbó fogyókúra – 2010. február 1-je és 2010. július 31-ike között,
- Gastroyal Turbó fogyókúra For Men – 2010. február 1-je és 2010. március 4-ike között,
- Szénhidrátszegény étrend – 2010. február 1-je és 2010. július 31-ike között,
- Szénhidrát csökkentett étrend For Men – 2010. február 1-je és 2010. július 31-ike között,
- 90 napos étrend – 2010. február 1-je és 2010. július 31-ike között,
- Gastroyal Színes Leves kúra – 2010. február 1-je és 2010. július 31-ike között,
- Káposztaleves kúra – 2010. április 26-ika és 2010. június 13-ika között,
- Best of étrend – 2010. február 1-je és 2010. július 31-ike között,
- Best of étrend For Men – 2010. február 1-je és 2010. július 31-ike között,
- Forma Bontó étrend – 2010. február 1-je és 2010. július 31-ike között,
- Forma Bontó étrend For Men – 2010. április 26-ika és 2010. július 31-ike között.

219. A Pesti Ebéd Vendéglátás Kft.-nek – mint forgalmazónak - a vizsgált időszakban a vizsgálatlal érintett egyes „fogyasztó” étrendek népszerűsítése közvetlen érdekében állt a www.gastroyal.hu, illetve a Gastroyal Heti Étlapokon keresztüli értékesítésből származó árbevétel révén az alábbiak szerint:
- Gastroyal Turbó fogyókúra – 2010. április 26-ika és 2010. július 31-ike között,
 - Szénhidrátszegény napi étrend – 2010. április 26-ika és 2010. július 31-ike között,
 - Szénhidrát csökkentett étrend For Men – 2010. június 14-ike és 2010. július 31-ike között,
 - Káposztaleves kúra – 2010. április 26-ika és 2010. június 13-ika között.

Egyes saját márkás termékekkel kapcsolatos felelősség

Best of Megadrink

220. A 2010. február 1-je és 2010. április 25-ike között a **Larabay Food Kft.**-nek a Best of Megadrink elnevezésű termék népszerűsítése közvetlen érdekében állt a www.gastroyal.hu, illetve a Gastroyal Heti Étlapokon keresztüli értékesítésből származó árbevétel révén.
221. 2010. február 1-eje és 2010. július 31-ike között az **Experiment Food Kft.**-nek a Best of Megadrink elnevezésű termék népszerűsítése közvetlen érdekében állt a www.zsiregetoklub.hu, illetve a Zsírétető Klub Heti Étlapokon keresztüli értékesítésből származó árbevétel révén.
222. 2010. április 26-ika és 2010. július 31-ike között a **Pesti Ebéd Vendéglátás Kft.**-nek a Best of Megadrink elnevezésű termék népszerűsítése közvetlen érdekében állt a www.gastroyal.hu, illetve a Gastroyal Heti Étlapokon keresztüli értékesítésből származó árbevétel révén.

Extra Zsírétető Italmix

223. 2010. február 8-ika és 2010. április 25-ike között a **Larabay Food Kft.**-nek az Extra Zsírétető Italmix elnevezésű termék népszerűsítése közvetlen érdekében állt a www.gastroyal.hu, illetve a Gastroyal Heti Étlapokon keresztüli értékesítésből származó árbevétel révén.
224. 2010. február 1-eje és 2010. július 31-ike között az **Experiment Food Kft.**-nek az Extra Zsírétető Italmix elnevezésű termék népszerűsítése közvetlen érdekében állt a www.zsiregetoklub.hu, illetve a Zsírétető Klub Heti Étlapokon keresztüli értékesítésből származó árbevétel révén.
225. 2010. április 26-ika és 2010. július 31-ike között a **Pesti Ebéd Vendéglátás Kft.**-nek az Extra Zsírétető Italmix elnevezésű termék népszerűsítése közvetlen érdekében állt a www.gastroyal.hu, illetve a Gastroyal Heti Étlapokon keresztüli értékesítésből származó árbevétel révén.

Fehér Tea

226. 2009. július 1-je és 2010. április 25-ike között a **Larabay Food Kft.**-nek a Fehér Tea elnevezésű termék népszerűsítése közvetlen érdekében állt a www.gastroyal.hu, illetve a Gastroyal Heti Étlapokon keresztüli értékesítésből származó árbevétel révén.

227. 2010. február 1-eje és 2010. július 31-ike között az **Experiment Food Kft.**-nek a Fehér Tea elnevezésű termék népszerűsítése közvetlen érdekében állt a www.zsiregetoklub.hu, illetve a Zsírétető Klub Heti Étlapokon keresztüli értékesítésből származó árbevétel révén.

228. 2010. április 26-ika és 2010. július 31-ike között a **Pesti Ebéd Vendéglátás Kft.**-nek a Fehér Tea elnevezésű termék népszerűsítése közvetlen érdekében állt a www.gastroyal.hu, illetve a Gastroyal Heti Étlapokon keresztüli értékesítésből származó árbevétel révén.

NoCell tea

229. 2010. április 12-ike és 2010. április 25-ike között a **Larabay Food Kft.**-nek a NoCell tea népszerűsítése közvetlen érdekében állt a www.gastroyal.hu, illetve a Gastroyal Heti Étlapokon keresztüli értékesítésből származó árbevétel révén.

230. 2010. április 12-ike és 2010. július 31-ike között az **Experiment Food Kft.**-nek a NoCell tea népszerűsítése közvetlen érdekében állt a www.zsiregetoklub.hu, illetve a Zsírétető Klub Heti Étlapokon keresztüli értékesítésből származó árbevétel révén.

231. 2010. április 26-ika és 2010. július 31-ike között a **Pesti Ebéd Vendéglátás Kft.**-nek a NoCell tea népszerűsítése közvetlen érdekében állt a www.gastroyal.hu, illetve a Gastroyal Heti Étlapokon keresztüli értékesítésből származó árbevétel révén.

Cophee és Cophee Ice

232. 2010. április 19-ike és 2010. április 25-ike között a **Larabay Food Kft.**-nek a Cophee és Cophee Ice elnevezésű termékek népszerűsítése közvetlen érdekében állt a www.gastroyal.hu, illetve a Gastroyal Heti Étlapokon keresztüli értékesítésből származó árbevétel révén.

233. 2010. április 19-ike és 2010. július 31-ike között az **Experiment Food Kft.**-nek a Cophee és Cophee Ice elnevezésű termékek népszerűsítése közvetlen érdekében állt a www.zsiregetoklub.hu, illetve a Zsírétető Klub Heti Étlapokon keresztüli értékesítésből származó árbevétel révén.

234. 2010. április 26-ika és 2010. július 31-ike között a **Pesti Ebéd Vendéglátás Kft.**-nek a Cophee és Cophee Ice elnevezésű termékek népszerűsítése közvetlen érdekében állt a www.gastroyal.hu, illetve a Gastroyal Heti Étlapokon keresztüli értékesítésből származó árbevétel révén.

Vitafriss Narancslé

235. 2009. július 1-je és 2010. április 25-ike között a **Larabay Food Kft.**-nek a Vitafriss Narancslé elnevezésű termék népszerűsítése közvetlen érdekében állt a www.gastroyal.hu, illetve a Gastroyal Heti Étlapokon keresztüli értékesítésből származó árbevétel révén.

236. 2010. február 1-eje és 2010. július 31-ike között az **Experiment Food Kft.**-nek a Vitafriss Narancslé elnevezésű termék népszerűsítése közvetlen érdekében állt a

www.zsiregetoklub.hu, illetve a Zsírétető Klub Heti Étlapokon keresztüli értékesítésből származó árbevétel révén.

237. 2010. április 26-ika és 2010. július 31-ike között a **Pesti Ebéd Vendéglátás Kft.**-nek a Vitafriss Narancslé elnevezésű termék népszerűsítése közvetlen érdekében állt a www.gastroyal.hu, illetve a Gastroyal Heti Étlapokon keresztüli értékesítésből származó árbevétel révén.

Extra Lúgosító Italmix

238. 2010. február 1-je és 2010. április 25-ike között a **Larabay Food Kft.**-nek az Extra Lúgosító Italmix elnevezésű termék népszerűsítése közvetlen érdekében állt a www.gastroyal.hu, illetve a Gastroyal Heti Étlapokon keresztüli értékesítésből származó árbevétel révén.

239. 2010. február 1-eje és 2010. július 31-ike között az **Experiment Food Kft.**-nek az Extra Lúgosító Italmix elnevezésű termék népszerűsítése közvetlen érdekében állt a www.zsiregetoklub.hu, illetve a Zsírétető Klub Heti Étlapokon keresztüli értékesítésből származó árbevétel révén.

240. 2010. április 26-ika és 2010. július 31-ike között a **Pesti Ebéd Vendéglátás Kft.**-nek az Extra Lúgosító Italmix elnevezésű termék népszerűsítése közvetlen érdekében állt a www.gastroyal.hu, illetve a Gastroyal Heti Étlapokon keresztüli értékesítésből származó árbevétel révén.

Méregtelenítő Limonádé

241. 2010. február 8-ika és 2010. április 25-ike között a **Larabay Food Kft.**-nek a Méregtelenítő Limonádé elnevezésű termék népszerűsítése közvetlen érdekében állt a www.gastroyal.hu, illetve a Gastroyal Heti Étlapokon keresztüli értékesítésből származó árbevétel révén.

242. 2010. február 1-eje és 2010. július 31-ike között az **Experiment Food Kft.**-nek a Méregtelenítő Limonádé elnevezésű termék népszerűsítése közvetlen érdekében állt a www.zsiregetoklub.hu, illetve a Zsírétető Klub Heti Étlapokon keresztüli értékesítésből származó árbevétel révén.

243. 2010. április 26-ika és 2010. július 31-ike között a **Pesti Ebéd Vendéglátás Kft.**-nek a Méregtelenítő Limonádé elnevezésű termék népszerűsítése közvetlen érdekében állt a www.gastroyal.hu, illetve a Gastroyal Heti Étlapokon keresztüli értékesítésből származó árbevétel révén.

VIII.

A Versenytanács döntésének összefoglalása

244. Figyelemmel az előzőekben kifejtettekre a Versenytanács megállapította, hogy az eljárás alá vont vállalkozások 2009. július 1-től az eljárás megindításának napjáig, 2010. július 30-ig az általuk gyártott, forgalmazott és hirdetett fogyókúrás étrendekben, fogyókúrás termékekkel kapcsolatban, illetve azok reklámozása során:

- megalapozatlanul tüntették fel az egyes „fogyasztó” étrendekkel elérhető testsúlycsökkenés várható mértékét;
- *nem minden esetben* alkalmazták megalapozottan a „zsírégető” kifejezést és kommunikáltak a fogyasztók felé, hogy önmagában a „zsírégető lisztrel” készült ételek fogyasztása elegendő a fogyáshoz;
- megalapozatlanul szerepeltettek az étrendekhez kapcsolódóan egészségre ható állításokat, illetve gyógyhatásokat;
- nem megalapozottan alkalmaztak a lúgosításra, illetve méregtelenítésre vonatkozó állításokat.

Az eljárás alá vontak fenti magatartásaikkal megvalósították a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (Fttv.) 6. §-a (1) bekezdésében foglaltakat, megsértve ezáltal az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében meghatározott tilalmat, valamint megsértették az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 10. §-ának (2)-(4) bekezdéseit.

245. Az egész napos étrendek elemeként értelmezendő ételek esetén alkalmazott kereskedelmi kommunikációkban használt „zsírégető” jelzővel kapcsolatban a versenytanács álláspontja szerint a vizsgálat során beszerzett bizonyítékok alapján nem volt megállapítható a jogsértés és az eljárás folytatásától sem volt további eredmény várható ebben a körben.

Erre tekintettel a Versenytanács az eljárást – az alkalmazandó Tpv. 72.§. (1) bekezdés a./ pontja alapján - ebben a körben végzésével megszüntette.

246. Az eljárás alá vontak felelőssége az Fttv. 9. §-ának (1) bekezdése alapján megállapítható volt a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért, mivel a kereskedelmi gyakorlattal érintett szolgáltatás értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekükben állt.

247. A Versenytanács megállapította, hogy az eljárás alá vontak által tanúsított kereskedelmi gyakorlatok szorosan összefüggtek egymással, a három cég a vizsgált időszakban egymás tevékenységét kiegészítve valósította meg a kifogásolható kereskedelmi gyakorlatot.

A vizsgált időszak első részében – de legkésőbb 2010. április 25-ig - az egész napos fogyasztó étrendekkel kapcsolatos kommunikációkat a Larabay Food Kft tette közzé, majd az egymás közötti megállapodások alapján a másik két eljárás alá vont vállalkozás egymás között megosztotta ezt a feladatot azzal, hogy túlnyomórészt az Experiment Food Kft végezte a hirdetési feladatokat. Megállapítható volt ugyanakkor, hogy az Experiment Food Kft a teljes vizsgált időszak alatt folytatott hirdetési tevékenységet, vagyis 2009. július 1-től 2010. április 25-ig terjedő időben is.

Az egyes saját márkás termékekkel összefüggésben azonos megállapítás tehető.

248. A jogsértés Tpv. 77. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján történő megállapításán túlmenően a Versenytanács a Tpv. 77. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján megtiltja a nyomtatott sajtóban, interneten megjelentetett és rádió adásban elhangzott jogsértő kereskedelmi kommunikációk alkalmazásával megvalósuló magatartás további folytatását, a jelen döntés kézhezvételétől számított 15 nap elteltével.

249. A fentiek mellett a Versenytanács a Tpv. 78. §-ának (1) bekezdése alapján bírság kiszabását látta indokoltnak az eljárás alá vontakkal szemben. A bírság mértékének meghatározásával kapcsolatban kialakult versenytanácsi gyakorlatot a GVH Elnökének és a Versenytanács Elnökének 1/2007. számú Közleménye (a továbbiakban: Közlemény) foglalja össze. A Közlemény a Kúria (korábbi elnevezéssel: Legfelsőbb Bíróság) megközelítését figyelembe véve kiemeli, hogy a bírság kiszabásának célja az, hogy a vállalkozásokat visszatartsa a tisztességtelen piaci magatartástól, és egyúttal megteremtse a gazdasági verseny tisztességét. Ez a cél pedig csak olyan mértékű bírsággal valósítható meg, amely a versenyjogsértést megvalósító vállalkozásnak arányos, de érezhető megterhelést jelentő anyagi hátrányt okoz, s olyan összegű, amely az eljárás alá vontat és más vállalkozást hasonló magatartástól visszatart. A Versenytanács Közleményben összefoglalt gyakorlata szerint a bírság összegének kiindulópontjául szolgálhat a jogsértő tájékoztatással járó költség, vagy a jogsértéssel érintett piacon realizált időarányos árbevétel, amely mértéket a releváns súlyosító és enyhítő körülmények növelhetnek, illetve csökkenthetnek. Ezt követően szükséges annak mérlegelése, hogy az így kalkulált bírságösszeg összességében alkalmas-e a kívánatos következmények elérésére.
250. A Közleményben foglaltakra figyelemmel (Közlemény 6. és 9. pontja) a Versenytanács a bírság kiszabása során az eljárás alá vont vállalkozások érintett termékeikkel kapcsolatos, a vizsgált időszakban keletkezett releváns árbevételéből indult ki, mivel álláspontja szerint az jobban kifejezi a szoros együttműködésben végrehajtott üzleti – beleértve marketing – gyakorlatban játszott szerepüket, mint a kommunikációs költség. Ez utóbbiban ugyanis a 13-29. pontokban ismertetett egymás közti szerződéses kapcsolatokra tekintettel nem határozható meg egyértelműen, hogy a közös hirdetések mikor milyen arányban jelentettek előnyt az egyes cégek számára.
251. A kiszabott bírságösszeg vonatkozásában a Versenytanács súlyosító körülményként vette figyelembe, hogy
- a jogsértő kereskedelmi kommunikációk közzététele viszonylag hosszú ideig, összesen 13 hónapon át zajlott,
 - az elkövetési mód kapcsán nagyfokú intenzitás állt fenn, a jogsértő reklámok a fogyasztók széles körét érték,
 - a jogsértő magatartással megcélzott, illetve elért fogyasztói kör részben az átlagosnál sérülékenyebb, függetlenül attól, hogy volt lehetősége az egyes fogyasztónak másik termék vásárlására is a piacon,
 - az eljárás alá vontak magatartása felróható, nem éri el az adott helyzetben általában elvárható magatartási mércét, nem felel meg a társadalom értékítéletének, különös tekintettel arra, hogy a GVH joggyakorlata e téren már évekkel ezelőtt kikristályosodott, továbbá bíróságok által is megerősítést nyert, és ez az eljárás alá vontak előtt ismert volt.
252. A Versenytanács megjegyzi, hogy az I.r. eljárás alá vonttal szemben már korábban is állapított meg jogsértést, és alkalmazott bírság szankciót a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmába ütköző, a jelen eljárásban vizsgált gyakorlathoz hasonló magatartás miatt. Az 4. pontban leírt eljárás ténye, iránya ismert volt valamennyi eljárás alá vont vállalkozás számára a jelen vizsgálat által érintett magatartás tanúsításakor. Tekintettel arra, hogy a korábbi Vj-89/2009. számú ügy ismert volt - legalább - a Larabay Food Kft előtt, a Versenytanács vele szemben is megállapította a felróhatóság fokozott mértékét.

253. A Larabay Food Kft. számára már korábban nyilvánvalóvá vált a fogyasztás mértékének vagy ütemének kommunikálására vonatkozó szigorú közösségi tilalom. Értékelte a Versenytanács azt a tény is, hogy az eljárás alá vont szervezetek között igen szoros együttműködés folyt a vizsgált időszakban és azt követően is, így a Larabay Food Kft korábbi, jogellenesnek minősített magatartása – kellően gondos eljárás esetén - ismert kellett legyen a másik két eljárás alá vont vállalkozás számára is. A Larabay Food Kft oldalán elvárható lett volna, hogy két szerződő partnerét e tekintetben tájékoztassa, míg az Experiment Food Kft-től és a Pesti Ebéd Kft-től a piacra lépés előtt, a szerződéses kapcsolat kifejezetten szoros, egymásra épülő jellege miatt elvárható volt, hogy kellően tájékozódjanak az előzményekről.
254. A Versenytanács ugyanakkor enyhítő körülményként vette figyelembe az élelmiszerekre vonatkozó kereskedelmi kommunikáció során alkalmazható, az egészségre gyakorolt hatásokkal kapcsolatos megengedett állításokra vonatkozó jogszabályi rendelkezések bonyolultságát, a közösségi szintű engedélyezési rendszer kiépülésének elhúzódását és az ebből eredő jogbizonytalanságot.
255. Végezetül, a fentieknek megfelelően kalkulált bírságösszeget a Versenytanács abból a szempontból is megvizsgálta, hogy az – figyelemmel az ügy összes körülményeire – az eljárás alá vontak viszonyában arányos-e a ténylegesen elért releváns árbevétellel, valamint, hogy kellő mértékű elrettentő erőt képvisel-e, illetve hogy nem haladja-e meg a Tpvt.-ben meghatározott törvényi maximumot.
256. Mindezek figyelembevételével a Larabay Food Kft „f.a.” –t 3.000.000.- Ft (azaz Hárommillió forint), az Experiment Food Kft-t 12.000.000.- Ft (azaz Tizenkettőmillió forint), míg a Pesti Ebéd Kft-t (a beolvadás előtt saját tevékenységként végzett felróható magatartása miatt) 3.000.000.- Ft (azaz Hárommillió forint) versenyfelügyeleti bírság megfizetésére kötelezte.
257. A versenytanács tudomásul vette az eljárás alá vont vállalkozásoknak azt a bejelentését, mely szerint a Larabay Food Kft 2011. május 19-én felszámolás alá került. A Pesti Ebéd Vendéglátás Kft a versenyfelügyeleti eljárás során beolvadás útján megszűnt, jogutódja az Experiment Food Kft, ezért kell a III. r. eljárás alá vont vállalkozás magatartása folytán kiszabott bírságot a jogutód II. r. eljárás alá vont vállalkozásnak megfizetnie.
258. Az I. r. és a II. r. eljárás alá vont vállalkozások bírság kiszabása esetére kérték részletfizetés engedélyezését. A Versenytanács az I. r. eljárás alá vont esetében ezt nem látta indokoltnak, tekintettel a felszámolási eljárás folyamatban létére. A II.r. eljárás alá vont esetében a Tpvt. 44.§-a alapján alkalmazandó a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL tv. 74.§. (1) bekezdése értelmében: ha a kötelezés jellege megengedi, a hatóság részletekben történő teljesítést is megállapíthat. Tekintettel arra, hogy az ügyfelek a határozat meghozatala előtt már kérték a részletfizetés engedélyezését, a versenytanács a II.r. eljárás által fizetendő (teljes) bírság részletekben történő teljesítését rendelte el. A megállapított részletek számát az árbevétel és a kommunikáció magas értéke miatt állapította meg alacsony értéken.

IX. Egyéb kérdések

259. A bírságot a határozat kézhezvételétől számított harminc napon belül kell megfizetni, függetlenül attól, hogy a határozattal szemben keresetet terjesztenek-e elő. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 110. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint a keresetlevél benyújtásának a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya, az ügyfél azonban a keresetlevélben a döntés végrehajtásának felfüggesztését kérheti. A végrehajtást a kérelem elbírálásáig a Versenytanács nem foganatosíthatja.
260. A Ket. 138. §-ának (1) bekezdése szerint a pénzfizetési kötelezettségének határidőre eleget nem tevő késedelmi pótlékot köteles fizetni. A (3) bekezdés szerint a késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. Ennek ellentételezéseként a Tpvt. 83. §-ának (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha az eljáró versenytanács határozata jogszabályt sértett és ennek következtében az ügyfélnek igénye keletkezik a bírság visszatérítésére, a visszatérítendő összeg után a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeres összegének megfelelő kamatot is meg kell téríteni.
261. A bírásznak a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételei számlája javára történő befizetésekor a közlemény rovatban feltüntetendő
- az eljárás alá vont neve,
 - a versenyfelügyeleti eljárás száma,
 - a befizetés jogcíme (bírság).
262. A versenytanács az eljárás során indokolatlannak tartotta az eljárás alá vontak által felkért szakértők szóbeli meghallgatását
- egyrészt azért, mert írásban már nyilatkoztak az ügyben, tehát rendelkezésre áll véleményük,
 - másrészt pedig azért, mert az eljárásban vizsgált állításokat a versenytanács olyan szempontból ítéli meg, hogy az állítások bizonyítékainak az állítások közzétételekor már rendelkezésre kellett állniuk, amit a most esetleg elhangzó szakértői állítások nem pótolhatnak.
- Ugyanakkor a Versenytanács mérlegelte és elfogadta az eljárás alá vontak azon előadását, hogy a hosszú idők óta ismert és elfogadott egyes állítások használata megengedhető lehet. Ez azonban mégsem volt elegendő ahhoz, hogy az alkalmazott teljes kommunikációt ezáltal megengedhetővé tegyék, mivel azok mindegyike olyan szerteágazó és általános volt, hogy pl. a C vitaminra utalás elfogadott hatásának állítása mellett használt egyéb állítások bizonyíthatatlansága és tilalma miatt az adott állítás már megtévesztőnek bizonyult.
263. A Gazdasági Versenyhivatal hatásköre az Fttv. tekintetében az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdésén, illetve az Éltv. 25. §-ának (3) bekezdésén alapul.
264. Az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése, 11. §-ának (2) és (3) bekezdésére tekintettel az eljáró versenytanács megállapította a GVH hatáskörének jelen ügybeni fennálltát,

figyelemmel arra, hogy az eljárás alá vont által folytatott kereskedelmi gyakorlat országos terjesztésű időszakos lapok, valamint Internet és országos terjesztésű saját kiadmányok útján valósult meg, így alkalmas volt a gazdasági verseny érdemi befolyásolására.

265. A Gazdasági Versenyhivatal illetékessége a Tpv. 46. §-án alapul.

266. A határozat elleni jogorvoslati jogot a Tpv. 83. §-ának (1) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2012. július 31.

dr. Berki Ádám sk.
előadó versenytanácsstag

dr. Miskolczi-Bodnár Péter sk.
versenytanácsstag

Dr. Dobos Gergely sk.
versenytanácsstag

A kiadmány hitelül:

Márkus Elvira